

respondit: *Hi profecto, si in nomine SS. Trinitatis, vel tantum in Christi nomine, sicut in Actibus Apostolorum legimus, baptizati sunt (unum quippe idemque est, ut Sanctus exponit Ambrosius), constat eos non esse denuo baptizandos.* — Revera autem S. Ambrosius¹ sic scripsit: *Qui benedicitur in Christo, benedicitur in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti; quia unum nomen, potestas una.... Denique Aethiops eunuchus Candacis reginae, baptizatus in Christo, plenum mysterium consecutus est.*

Sed hodie certum est hunc Baptismum esse invalidum, ut omnes communiter docent cum S. Thoma². — Idque habetur expressum in can. *Si revera 30, de consacr., dist. 4*, ubi Pelagius Papa dixit: *Si revera hi... solummodo se in nomine Domini baptizatos fuisse forsitan confitentur, sine cuiusquam dubitationis ambiguo eos, ad catholicam fidem venientes, in SS. Trinitatis nomine baptizabis.*

Ad textum autem *Actorum* diverse re-

¹ De *Spiritu Sancto*, lib. 1, cap. 8, n. 40 et 41; cfr. Migne, *Patrol. lat.*, tom. 16, col. 712. — ² 3 P., qu. 66, art. 6. — ³ Loc. cit., art. 6, ad 1. — ⁴ In 4, dist. 3, qu. 2, n. 9, v. *De quinto*. — ⁵ Praelect. de *Bapt.*, qu. 1, art. 4, concl. ult., et resp. ad object. 1. — ⁶ De *Bapt.*, cap. 4, art. 1, concl. 2. — ⁷ Lib. 2, de *Bapt.*, cap. 1, art. 3, reg. 2. — ⁸ *S. Basil.*, lib. de

cula *Cum nomine*, declaravit S. C. S. Off, die 23 Maii 1720; et etiam S. C. C. die 24 Maii 1823. Vide *Thesaur. resol.*, tom. 83, fol. 134 et seqq.

¹ Catechismus Romanus, part. 2, cap. 2, n. 15, ita sane defert huic sententiae; sed n. 16, addit dubium fortasse alicui videri ex Patrum testimonio utrum hac forma revera usi fuerint Apostoli.

¹ S. Joannes Damascenus de *Orthodoxa Fide*, lib. 4, cap. 9, dicit: « In Christum baptizatum esse nihil aliud indicat quam in illum credendo salutifera aqua tingi. Fieri non potest ut in Christum credamus, nisi Patris, et Filii, et Spiritus Sancti confessione imbuti simus ». Migne, *Patrol. graeco-lat.*, tom. 94, col. 1119-1120. Et pro hoc dicto solum citatur a Tournely, loc. cit., concl. ult., in fine probat.

² S. Hilarius, lib. de *Synodis*, n. 85 (Migne, *Patrol. lat.*, tom. 10, col. 538) scribit: « Pereant quoque, si videtur (quod non ego dixerim, sed responsoris necessitas) omnia divina illa et sancta Evangelia.., ne postremo Apostoli reperiantur in crimen, qui baptizare in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti jussi..., tantum in Jesu nomine baptizaverunt ». Quae quidem a Natali Alejandro, loc. cit., ita explanantur: « Scopus illius [Hilarii] spondent, et quidem omnes probabili.

— D. Thomas³ respondet quod ex speciali Christi revelatione Apostoli in primitiva Ecclesia in nomine Christi baptizabant. Et pariter sentit Scotus⁴. Et huic sententiae defert Catechismus Romanus⁵.

— Alii vero communius et probabilius respondent ibi pro nomine Christi intelligi Baptismum a Christo institutum, ad differentiam baptismi Joannis; sed tunc etiam Apostolos baptizasse sicut et nunc. Idque probant ex Act. xix, ubi, cum quidam interrogati essent an Spiritum Sanctum accepissent, responderunt se neque si Spiritus Sanctus est audivisse. Hinc subjunxit Apostolus: *In quo ergo baptizati estis?* supponens solitum fuisse in Baptismo exprimi nomina trium Personarum; alioquin incongrua fuisse illa Apostoli admiratio. Ita Tournely⁶ cum S. Joanne Damascoeno⁷; ejus Continuator⁸; et Natalis Alexander⁹ cum S. Basilio, S. Cypriano, S. Augustino, S. Hilario¹⁰ et S. Ambrosio.

Spiritu S., cap. 12; Migne, *Patrol. graeco-lat.*, tom. 32, col. 115-118. — S. Cyprian, epist. 78, ad Jubajanum, n. 17, i. f. et n. 18; Migne, *Patrol. lat.*, tom. 3, col. 1120. — S. August., *Contra Maximum Arianor.* episc., lib. 2, cap. 17, n. 1; Migne, *Patrol. lat.*, tom. 42, col. 783. — S. Ambros., de *Mysteriis*, cap. 4, n. 20; Migne, tom. 16, col. 394.

Responde-
tur textui
Actuum.

Ad textum autem *Nicolai*, quidquid alii respondeant, melius respondetur cum Gonet¹¹, Frassen¹², Tournely¹³, eius Continuator¹⁴, Petrocorensi¹⁵, Palao¹⁶, Salmant.¹⁷, Holzmann¹⁸, Nicolaum tantum dixisse hoc obiter, et non ex cathedra. Non enim fuit Papa interrogatus an va-

leret Baptismus ratione formae; sed solum an esset validus Baptismus collatus a Judeo; et ibi obiter exposuit mentem D. Ambrosii.

Quae autem simultas materiae et formae requiratur in Baptismo? — Vide dicta num. 9.

DUBIUM III.

De Ministro Baptismi.

ARTICULUS I.

QUIS SIT MINISTER BAPTISMI.

113. *Quis sit minister validi Baptismi, et quis liciti.* — 114. *Nemo sine commissione potest baptizare extra suam dioecesim.* — 115. *A quo baptisandi peregrini, vel casu nati. Et an sufficiat quasi-domicilium ad constitendum aliquem parochianum illius loci.* — 116. *Quando diaconus possit baptizare.* — Dub. 1. *An in necessitate possit baptizare solemniter.* — Dub. 2. *An clericus aut diaconus solemniter baptizans sine commissione fiat irregularis.* — Dub. 3. *An fiat irregularis laicus baptizans solemniter.* — 117. *Ordo servandus inter ministros Baptismi in necessitate conferendi.* — Dub. 1. *An graviter peccet laicus qui baptizat praesente sacerdote.* — Dub. 2. *An, qui praesente sacerdote excommunicato.* — Dub. 3. *An, qui praesente diacono.* — Dub. 4. *An, qui praesente clero inferiori.* — Dub. 5. *An peccent graviter parentes qui faciunt baptizare prolem a praedicante.* — 118. Not. I. *An possit quis baptizare seipsum.* — Not. II. *Quae dilatio in ministrando Baptismo sit mortalis.* — Not. III. *Quinam infantes prohibeantur domi baptizari.*

Minister
Baptismi.

113. — « Resp. Valide ministrat omnis homo ratione utens, cuiuscumque fidei vel infidelitatis, status aut sexus. — Licite, tamquam minister ordinarius, et ex officio, sacerdos habens jurisdictionem aut commissionem; vel ex ejus commissione, diaconus. In casu tamen extremae necessitatibus, omnis qui potest valde etiam facit licite; teneturque, ut proximo succurrat. — Laymann¹⁹.

¹ Scot. academ., tom. 10, tr. 1, disp. 1, art. 1, qu. 6, quaeres 7, v. *Nec refert.* — ² Praelect. de *Bapt.*, qu. 1, art. 4, concl. ult., objec. 2, i. f. — ³ Tr. 2, cap. 3, n. 38. — ⁴ De *Bapt.*, n. 113, v. *Dices 2°.* — ⁵ Lib. 5, tr. 2, cap. 7. —

Certum est de fide, validum esse Baptismum collatum a quovis homine viatore, sive viro sive muliere. — Ita definitum in decreto fidei Eugenii IV, et in concilio Lateranensi IV, in cap. *Firmiter, de Summ. Trin.*, ubi dicitur: *Sacramentum vero Baptismi... tam parvulis quam adultis, in forma Ecclesiae a quocumque rite collatum, proficit ad salutem.* (Contra Calvinum et Bezam, qui autumabant non

Quivis
homo via-
tor, mini-
ster validi-
tatis.

Eugen. IV, Decret. ad Armenos, v. *Primum omnium*; ap. Labbe, tom. 18, col. 547. — Calvin., Institut., lib. 4, cap. 15, n. 20 et seqq. — Besa, Abstersio calumniarum Tilemanni Heshusii, ad 7 calum., post med.

sto institutum; quod forte, at certe obscure, dicit Ambrosius *ibid.*, n. 41. Denique Ambrosius, lib. de *Mysteriis*, cap. 4, n. 20 (Migne, tom. cit., col. 394) scribi expresse: « Nisi baptizatus fuerit [catechumenus] in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, remissionem non potest accipere peccatorum, nec spiritualis gratiae munus hauiire ». Et in *Lucam*, lib. 8, n. 67 (Migne, tom. 15, col. 1785): « Trinitatem utique confitentur qui ad Baptismum veniunt, quia baptizantur in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti ». Ceteri Patres a Natali Alejandro allegati dicunt utique Apostolos adhuc invocationem explicitam trium Perso-

narum in collatione Baptismi; sed solus S. Cyprianus indicat per Baptismum in nomine Christi intelligendum esse Baptismum a Christo institutum.

¹ Gonet, Man., tr. 3, de *Bapt. et Confirmat.*, cap. 4, i. f. (Cfr. etiam Clyp., de *Bapt.*, disp. 1, art. 3, n. 105); et Contin. Tournely, loc. cit., concl. 2, v. *Ceterum*, dicunt Papam Nicolaum, ut doctorem particularem, non ut Papam locutum fuisse.

² Petrocorensis, de *Bapt.*, cap. 4, qu. 2, v. *Nicolaus*, negat Papam aliquid in hoc decrevisse: « Sed suam (subdit) erga S. Ambrosium venerationem exhibuit ». — Et Pa-

posse Baptismum conferri, nisi ab Ecclesiae pastoribus, verbi divini ministris). — Et hoc, etiamsi Baptismus ab haeretico conferatur, ut definit Tridentinum¹; vel ab infideli, ut declaravit Nicolaus I, in can. *A quodam, dist. 4, de consecr.* Vide S. Thomam².

*Licite autem nequit Baptismus ministri ab alio quam a sacerdote, extra articulum mortis; ut D. Thomas³, ex can. *Constat, de consecr.*, dist. 4, ubi S. Isidorus ait: *Constat, Baptisma solis sacerdotibus esse tractandum ejusque ministerium [al. mysterium] nec ipsis diaconis explere est licitum absque episcopo vel presbytero: nisi his procul absentibus, ultima languoris necessitas cogat. Quod et laicis fidelibus plerumque permittitur, ne quispiam sine remedio salutari de saeculo evocetur.* — Extra igitur mortis articulum (sive periculum, ut recte dicunt Salmant.⁴ cum aliis), in quo, deficiente sacerdote vel clero, quivis laicus potest baptizare, immo tenetur, ut Salmant.⁵ cum S. Antonino, etc., duplex est minister Baptismi: primus, ordinarius ex officio; secundus, extraordinarius ex commissione.*

Minister ordinarius et solemnitatis est *episcopus* et quivis *sacerdos*⁶, ut declaravit Eugenius IV in suo decreto, dicens: *Minister hujus (sacramento) est sacerdos, cui ex officio competit baptizare: modo adsit licentia episcopi, ut dicunt communiter omnes cum Petrocoreensi⁶, et probat Contin. Tournely⁷ ex Tertulliano, S. Hie-*

¹ Sess. 7, de Bapt., can. 4. — ² S. P., qu. 67, art. 3 et 4. — ³ Loc. cit., art. 2 et 3. — ⁴ S. Isidor., de ecclesiast. Offic., lib. 2, cap. 25, num. 9; ap. Migne, Patrol. lat., tom. 88, col. 822. — ⁵ Tr. 2, cap. 4, n. 16. — ⁶ Loc. cit., n. 19. — ⁷ S. Anton., part. 3, tit. 14, cap. 18, § 4. — ⁸ De Bapt., cap. 5, qu. 1, resp. 1. — ⁹ De Bapt., cap. 5, concl. 2, v. Prob. 3. — ¹⁰ Tertull., de Baptismo, cap. 17; Migne, Patrol. lat., tom. 1, col. 1218. — ¹¹ S. Hieron., Dialog. contra Luciferianos, n. 9;

laus, tr. 19, punct. 5, n. 13: « Nicolaum, inquit, ut Pontificem solum definire Baptismum collatum a Judaeo sub debita forma, repetendum non esse.... Quod vero Baptismus, sub expressione Trinitatis vel Christi collatus, sufficiens fuerit, non decidit, sed supponit, opinioni Ambrosii et aliorum Doctorum adhaerens».

¹¹ S. C. de Prop. Fide, die 21 Januar. 1789, declaravit: « Sacerdotem suspensem et interdictum nullo unquam tempore administrare posse Baptismum cum solemnitatibus;

ronymo, S. Ignatio Martyre, etc. — *Parochus* vero etiam reputatur minister Baptismi ordinarius; ut omnes dicunt. Quia, statim ac ab episcopo parochus approbat, accipit ab eo licentiam baptizandi: quae jure communi est ita stabilis, ut sine justa causa non possit ea privari. Et ideo parochus potest aliis sacerdotibus committere administrationem Baptismi; ut docent [Contin.] Tournely⁸, Sporer⁹, Salmant.¹⁰ et alii communiter.

« Unde resolves:

114. — « 1º. Non tantum diaconus, sed « nec parochus aut episcopus, absque commissione, extra suam dioecesim vel parochiam, vel intra eam alienos licite baptizat ». [Ex can. *Interdicimus, caus. 16, qu. 1*]¹¹. « Ideoque etiam peccant parentes qui sine licentia sui praelati alieno deferunt prolem baptizandam, cum violenti jus parochi. — Laymann¹² ».

115. — Hic plura sunt notanda:

1º. *Peregrini*, vel qui domicilium non habent, possunt baptizari in ecclesia quam elegerint¹³, ex can. *Nec numerus, [caus. 10], qu. 3*, Croix¹⁴, Salmant.¹⁵ cum Barbosa. — Si autem mulier casu pariat in pago non suo, proles ab illius pagi parochio est baptizanda. Verumtamen, si ille pagus parum distet a pago proprio, v. gr. duabus aut tribus horis, potest baptizari proles etiam in ecclesia sua. Croix¹⁴ cum Gobat.

Sed hic Dubium fit: *An advenae debant Baptismum et alia sacramenta su-*

Migne, Patrol. lat., tom. 28, col. 165. — ¹² S. Ignat., epist. ad Smyrnaeos, n. 8; Migne, Patrol. graeco-lat., tom. 5, col. 713-714. — ¹³ Loc. cit., v. *Prob. 2*. — ¹⁴ Suppl. Sacram., cap. 1, num. 34. — ¹⁵ Tr. 2, cap. 4, num. 35. — ¹⁶ Lib. 5, tr. 2, cap. 7, num. 1 et 2. — ¹⁷ Lib. 6, part. 1, num. 275. — ¹⁸ Loc. cit., num. 37. — ¹⁹ Barb., de Parochio, cap. 18, num. 7. — ²⁰ Lib. 6, part. 1, num. 275. — ²¹ Gobat, tract. 2, num. 133.

sed quando propter necessitatem urgentem debeat baptizare, baptizet private ».

114. — a) Canon iste, quem etiam Salmant. hic tr. 2, cap. 4, n. 35; et Laymann, loc. cit., n. 1, allegant, loquitur de non habentibus populum, ut explicat Glossa, ad v. *Ab episcopis*, et dicit: « Chrisma et oleum... ab episcopis accipiunt in quorum parochiis manent ». Neque aliud habet quod possit ad casum praesentem converti.

115. — a) Can. *Nec numerus 5, caus. 10, qu. 3*, in universum dumtaxat statuit « ut unus-

Extra territorium nullus baptizet.

Peregrini, ubi baptizari queant.

Quid, si mulier casu pariat in pago non suo.

Advenae probabi- liter sacramenta recipiunt a parochio domi- cili.

scipere a parocho proprii domicili; vel possint etiam a parocho loci ubi sunt per quasi-domicilium. — Adest duplex probabilis sententia:

Prima dicit teneri suscipere a parocho domicili proprii quo sunt reddituri^b. — Hanc tenet Henriquez¹; item Rodriguez, Segura et Ledesma, apud Salmant.², qui putant probabilem cum Palao³; et Sanchez⁴, qui vocat probabilissimam cum Hostiensi, Abbat, Rosella, Angelo, Silvestro, Tabiena et aliis pluribus. Quia, ut ajunt, qui habet proprium domicilium nequit fieri parochianus illius loci degit tantum ad tempus propter aliquod negotium. — Alias, hic haberet duas parochias habitationis: quas habere non potest, nisi qui in utraque aequaliter se collocat; ut tradunt Sanchez⁵, Pontius⁶; et Salmant.⁷ cum Bonacina, Perez, Coninck⁸, Trullench, etc. communiter, ex cap. 5, de

¹ Lib. 11, cap. 8, n. 8. — ² Rodrig., Sum., part. 1, cap. 218, n. 7, i. f. — ³ Segur., Director, judicum, part. 2, cap. 15, num. 48. — ⁴ Petr. de Ledesm., de Matrim., qu. 45, art. 5, punct. 3, post dub. 4, v. *Dico*⁹. — ⁵ Tr. 9, de Matr., cap. 8, num. 28 et 29. — ⁶ Tr. 28, disp. 2, punct. 18, § 9, num. 8. — ⁷ De Matr., lib. 8, disp. 23, n. 18. — ⁸ Hostien., Sum., lib. 3, tit. de parochiis, n. 7. — ⁹ Abb. Panorm., in cap. Nullus episcopus, n. 4, de paroch. — ¹⁰ Rosel., v. *Domicilium*, Angel., v. *Parochia*, n. 2; et v. *Domicilium*, v. f. — ¹¹ Silvest., v. *Parochia*, i. f.; et v. *Domicilium*, n. 2, v. f. — ¹² Tabiena, v. *Parochia*, n. 3; et v. *Domicilium*, v. f. — ¹³ Tr. 9, cap. 8, n. 32. — ¹⁴ Bonac., de Matr., qu. 2, punct. 8, a num. 2. — ¹⁵ Peres, de Matr., disp. 40, sect. 2, v. *Dico* 2. — ¹⁶ Trull., de Sacram., lib. 7, cap. 6, dub. 2, n. 7. — ¹⁷ De Off., et Potest., episc., alleg. 32, a n. 56, n. 63. — ¹⁸ De Jobelao, notab. 32, num. 43, v. *Incolae*. — ¹⁹ Notif. 33, num. 11.

quisque aut in vicina sibi ecclesia, aut in electa pro sua mentis baptizetur arbitrio ». Sed Glossa ad v. *Aut in electa*, addit: « Dicas ergo quod loquitur de Judaeis et paganis transiuntibus, et talibus qui non habent certum domicilium ».

b) S. Alphonsus querit de quibuscumque sacramentis; auctores tamen plerique non loquuntur de omnibus sacramentis. Henriquez scilicet, Rodriguez, Segura, Ledesma de solo Matrimonio tractant. — Sanchez vero probabilissimam vocat opinionem juxta quam: « ut vere aliquis dicatur parochianus, exigui animum constituendi ibi domicilium; quare si habet domicilium in uno loco, transferaturque se in alium, non animo permanendi, ex causa limitata ad tempus, qua finita rediturus est ad proprium, non censerit illius loci, in quo ad tempus adest, parochianum, sed loci domicilii permanentis ». — Hostiensis autem docet scholares, modo ex licentia episcopi aliquo se conferant, fieri subditos loci in quo student, excepto Ordinis sacra-

sepult., in 6°, et leg. *Assumptio*, § *Viris*, ff. *Ad municipalem et de incolis*.

Secunda vero sententia, communior et probabilior, quam tenent Barbosa⁶ cum pluribus decisionibus Rotae, Sanchez⁷, Croix⁸, Pontius⁹, Palau¹⁰; et Salmant.¹¹ cum Bonacina, Gutierrez, Coninck, Trullench, Dicastro, etc., docet posse (ut ajunt Salmant.; et alii¹²) apud Sanchez¹³ dicunt etiam teneri) advenas recipere sacramenta a parocho loci ubi jam contraxerint quasi-domicilium^f. — Contrahitur autem quasi-domicilium ab eo qui habitat alicubi, non per transitum, sed per majorem anni partem, aut cum animo permanendi ibi per majorem partem anni; ut dicunt Sanchez¹⁴, Silvester¹⁵; et Salmant.¹⁶ cum Bonacina, Palao, Pontio¹⁷, Coninck et aliis. Immo, ajunt Laymann¹⁸, Navarrus¹⁹, et confirmat Benedictus XIV²⁰ ex communi, sufficere ad contrahendum quasi-domici-

²¹ Decis. Rotae Farinacii, part. 2, decis. 390, n. 6; item Recentior., part. 4, tom. 3, decis. 629. — ²² De Matr., lib. 3, disp. 28, n. 18. — ²³ Lib. 6, part. 3, n. 721. — ²⁴ Loc. cit., n. 9. — ²⁵ Tr. 9, cap. 8, n. 30. — ²⁶ Bonac., de Matr., qu. 2, punct. 8, n. 2 et 5. — ²⁷ Gutier., de Matr., cap. 63, n. 19 et 20. — ²⁸ Coninck., de Matr., disp. 27, num. 18. — ²⁹ Trull., loc. cit., num. 6. — ³⁰ Dicastro, tract. 10, de Matr., disp. 3, dub. 8, num. 47 et 48. — ³¹ Salmant., loc. cit., num. 30. — ³² De Matr., lib. 8, disp. 23, num. 12, v. f. — ³³ Loc. cit., num. 13 et 14. — ³⁴ V. *Domicilium*, n. 2. — ³⁵ Loc. cit., num. 30. — ³⁶ Bonac., loc. cit., a num. 2. — ³⁷ Palau¹⁸, tr. 28, disp. 2, punct. 18, § 9, n. 9. — ³⁸ Coninck., de Matr., disp. 27, num. 18. — ³⁹ Lib. 1, tract. 4, cap. 12, num. 1. — ⁴⁰ De Jobelao, notab. 32, num. 43, v. *Incolae*. — ⁴¹ Notif. 33, num. 11.

mento. Sed Abbas et Rosella volunt scholares fieri subditos loci in quo student, dumtaxat quoad sacramenta necessaria: et cum eis consentiunt Angelus, Silvester et Tabiena, adentes in universum idem esse de Confessione et Eucharistia. Hinc non adeo dissentiant ab opinione ipsius S. Alphonsi.

c) Sanchez, loc. cit., disp. 24, n. 5; Pontius, de Matr., lib. 5, cap. 13, n. 2, affirmant quidem eo casu haberi duplex domicilium; sed non negant extra hunc casum idem haberi.

— Coninck, de Matr., disp. 27, n. 18, scribit parochianum utriusque loci fieri « eum qui duobus locis habet domicilium, ita ut modo in uno, modo in altero habitet ».

d) Pontius, loc. cit., n. 4, 6, 9, ad Matrimonium, Confessionem, Eucharistiam, Baptismum et Extremam Unctionem, satis esse ait parochum « etiam... brevis habitationis ».

e) Scilicet Molina, de Just. et Jure, tr. 2, disp. 214, n. 18.

f) Auctores pariter ad secundam sententiam allegati, non tractant omnes de omnibus

Probabi- lius, a paro- chie quasi- domicilii.

lium habitationem per aliquam notabilem anni partem causa alicujus negotii; puta ad studendum, vel ad exercendum officium judicis, medici, professoris, mercatoris, famuli, tabernarii et similium ^{e)}. — Ratio hujus secundae sententiae est, quia per quasi-domicilium quisque jam fit parochianus loci ubi habitat; ut habetur ex cap. *finali de paroch.*, ubi confugientes ad aliquam parochiam causa belli, jam dicuntur illius parochiani.

Licentia
requisita ad
baptizandum alie-
nos.

Notandum ². Bene baptizari potest alienus de licentia proprii sacerdotis expressa vel rationabiliter praesumpta. *Miranda* ^{h)}, *Henriquez* ⁱ⁾ et *Salmanticens*. ¹ — ³. Possunt religiosi baptizare in casu necessitatis vel cum licentia ministri ordinarii. *Salmant.* ^{j)}, *Petrocorensis* ^{j)}, etc. — ⁴. Sacerdos sine licentia extra necessitatem baptizans, etiam sine solemnitate, peccat graviter, ex *clem. un. de bapt.* ^{k)}, *Vasquez* ^{l)}, *Coninck*, *Laymann* et *Salmant.* ² etc. communiter. — ⁵. Extra necessitatem nemo potest licite baptizari domi, exceptis filiis principis, ex *ead. clem.*

Extra ne-
cessitatem,
domi bap-
tizare, illici-
tum.

¹ Tr. 2, cap. 4, n. 88. — *Coninck*, qu. 67, n. 8 et 11. — *Laymann*, lib. 5, tr. 2, cap. 7, n. 1. — ² Loc. cit., n. 41 cum num. 35. — *Coninck*, loc. cit., n. 3. — *Sa.*, v. *Baptismus*, num. 13. — ³ Loc. cit., num. 42. — ⁴ Loc. cit., num. 3. —

un. *Coninck*, *Sà*, *Salmant.* ³. At de hoc vide dicenda n. 118, *Not. III.*

^{116.} — « ². Diaconus non tantum in extrema necessitate, sed etiam in alia notabili baptizare potest. Et quidem cum solemnitate ex commissione episcopi vel parochi; ut si v. gr. ob multitudinem baptizandorum aliudve grave impedimentum, id ipsi facere non possint. — *Laymann* ⁴ ».

Certum est quod diaconus ex commissione episcopi vel parochi potest baptizare; ut *Juenin* ⁵, *Petrocorensis* ⁶ et alii communiter, ex can. *Diaconos*, dist. 93, ubi *Gelasius* Papa dixit: *(Diaconi) absque episcopo vel presbytero baptizare non audient: nisi praedictis fortassis ordinibus longius constitutis, necessitas extrema compellat. Quod etiam laicus christianus facere plerumque conceditur.* — Ex praefato autem texto recte infert *Gonet* ⁷ quod talis commissio nequit diacono fieri, nisi ob magnam necessitatem vel Ecclesiae utilitatem, puta si non adessent sacerdotes; — vel, ut dicunt *Suarez* ⁸, *Palaus* ⁹,

⁵ Institut. theol., part. 8, dissert. 2, qu. 5, cap. 1, resp. ad obj. 2. — ⁶ De Baptismo, cap. 5, qu. 1, v. *Secundo*. — ⁷ *Man.*, de Sacram., tr. 3, cap. 5. — ⁸ Tr. 19, punct. 9, num. 5.

Diaconus,
quando ex
commissio-
ne solemniter
bapti-
zetur.

¹⁰ *Salmant.*, tract. 2, cap. 4, num. 39, requirunt licentiam « *Ordinarii* ». — *Petrocorensis* autem, de *Bapt.*, cap. 7, qu. 3, v. *Abbatibus*, dicit posse « *fieri comparates baptizando* ».

¹¹ *Clem. unic.*, de *baptismo*, loquitur de eo qui extra necessitatem in privatis domibus baptizaret.

¹² *Vasquez*, disp. 147, cap. 3, n. 20, prohibet quidem esse ait; utrum vero sub gravi an sub levi non explicat.

¹³ *a)* *Suarez*, disp. 23, sect. 2, n. 10 et 11, distinguit administrationem solemnem a privata, scribens n. 10 de solemnitate: « *Haec ex rationabili causa committi potest diacono in casu necessitatis; immo, si necessitas urgeat et sacerdos sit absens, potest ipse jure suo ministerium usurpare* ». Et n. 11, de administratione privata ob necessitatem: « *Facilius, inquit, committi potest diacono quam inferiori...; unde etiam in praesentia sacerdotis aliqua esse potest causa sufficiens ad commitendum hoc ministerium diacono, quae non satis est, ut inferiori committatur; ut v. gr. ob graviorem aliquam occupationem, posset interdum sacerdos committere diacono, non vero subdiacono vel inferiori* ».

¹⁴ *Miranda*, *Man. praelator.*, tom. I, qu. 43, art. 1, dicit religiosos seu monachos baptizare posse « de licentia ejusdem [Ordinarii] ».

¹⁵ *Henriquez*, lib. 2, cap. 29, n. 2, concordat quidem, requires licentiam proprii sacerdotis; non tamen distinguunt expressam aut rationabiliter praesumptam.

Sporer ¹, *Holzmann* ², *Croix* ³, *Elbel* ⁴; *Laymann* ⁵ cum *Soto*, *Vasquez* ⁶), nisi adsit multitudo baptizandorum, aut nisi parochus sit graviter infirmus, vel excommunicatus, vel alias occupatus confessionibus excipiendis aut praedicatione ⁷: ut colligitur Act. cap. vi, ubi Apostoli diaconos constituturi, dixerunt: *Fratres, viros.... constituamus super hoc opus. Nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus.*

Sed dubitatur ⁸. *An diaconus in casu necessitatis possit solemniter baptizare?*

Affirmat *Suarez* ⁹; et probabile putat *Sporer* ¹⁰ cum *Praeposito* ¹¹, *Herincx* et aliis. — Sed communius et probabilius negant *Palaus* ¹²; *Renzi* ¹³ cum *Coninck* et *Diana* ¹⁴; *Salmant.* ¹⁵ cum *Laymann*, etc. *Ratio*, quia diaconus, licet ordinetur ad baptizandum, ad id tamen non ordinatur nisi ex commissione episcopi vel sacerdotis, qui sunt soli ministri ordinarii Baptismi, ut vidimus.

Ex illis autem verbis textus *propter temeritatem* recte inferunt *Laymann* et *Viva* ¹⁶, diaconum sive alium clericum non fieri irregularē, si per jocum aut ex ignorantia crassa solemniter baptizet: temeritas enim scientiam positivam importat una cum aliquo contemptu.

Dubitatur ¹⁷. *An diaconus sine commissione solemniter baptizans incurrit irregularitatem?*

Certum est quod clerici non diaconi solemniter baptizantes fiunt irregulares; ex cap. *Si quis 1, de cler. non ord. min.*, ubi dicitur: *Si quis baptizaverit, aut aliquid divinum officium exercuerit non ordinatus, propter temeritatem abiciatur de ecclesia, et nunquam ordinetur.*

¹ Suppl. Sacram., cap. 1, n. 35. — ² De Bapt., n. 125. — ³ Lib. 6, part. 1, n. 276. — ⁴ Confer. 5, de Forma et Ministro Bapt., n. 29. — ⁵ Lib. 5, tr. 2, cap. 7, n. 8. — *Sotus*, in 4, dist. 4, art. 1. — ⁶ Disp. 28, sect. 2, concl. 4. — *Loc. cit.*, n. 35. — *Herincx*, de *Bapt.*, disp. 6, qu. 1, n. 8. — ⁷ Tr. 19, punct. 9, n. 5. — ⁸ De Bapt., cap. 3, qu. 5. — *Coninck*, de *Sacram.*, qu. 67, n. 27. — ⁹ Tr. 2, cap. 4, n. 45. — *Laym.*, loc. cit., v. *Dico 50*. — ¹⁰ Lib. 1, tr. 5, part. 5, cap. 3, n. 2. — ¹¹ De Bapt., cap. 5, propos. 2. — ¹² Loc. cit., qu. 5, i. f. — *Coninck*, loc. cit., num. 27, i. f. — ¹³ De Irregul., qu. 9, art. 1, n. 3, v. f. — ¹⁴ Disp. 7, de Irregul., qu. 3, punct. 6, num. 5. — ¹⁵ De Bapt., cap. 9, num. 8. — *Navar.*, Man., cap. 27, num. 242, v. *Septimo*. — *Fill.*, tract. 2, cap. 4, num. 85. — *Leand.* a SS. *Sacr.*, de *Bapt.*, disp. 4, qu. 10, in fine.

¹⁶ *Vasquez*, disp. 147, cap. 4, n. 28, id fieri posse ait « *ob inopiam sacerdotum* », vel si nullus presbyter Baptismum conferre possit.

¹⁷ Non omnes citati auctores omnia exempla hic allata proponunt; sed alii quaedam tantum, alii vero omnia.

¹⁸ Praepositus, in 3 P., qu. 67, in 5 priores artic., dub. 2, n. 5, id docet absolute, et non solum ut probabile.

¹⁹ Diana, part. 5, tr. 3, resol. 28, videtur utique habere hanc sententiam ut probabilem,

Quoad diaconos vero, negant aliqui ipsos irregularitatem contrahere; quia in citato textu dicitur, quod sit irregularis non ordinatus. Diaconus autem est jam ordinatus ad baptizandum, cum in Pontificali dicatur: *Oportet diaconum ministriare ad altare, baptizare et praedicare.*

— Sed probabilius dicendum quod incurrit (sive in necessitate, sive extra eam solemniter baptizet), juxta sententiam communissimam, quam tenent *Laymann* ¹¹, *Contin.* *Tournely* ¹², *Natalis Alexander* ¹³, *Habert* ¹⁴; *Renzi* ¹⁵ cum *Coninck*; *Viva* ¹⁴; *Bonacina* ¹⁶ cum *Navarro*, *Avila* et *Sayro*. *Ratio*, quia diaconus, licet ordinetur ad baptizandum, ad id tamen non ordinatur nisi ex commissione episcopi vel sacerdotis, qui sunt soli ministri ordinarii Baptismi, ut vidimus.

Item, pro-
babilius,
diaconus
solemniter
sine com-
missione
baptizans.

Limitatio-
nes.

afferendo primo opinionem affirmantem *Suarezii*; deinde sententiam contrariam, quam *Coninck* defendit; denique totum his verbis concludendo: « *Nota tamen quod Coninck.... suam opinionem vocat tantum probabiliorum; ergo videtur sententiam Suarez tamquam probabilem admittere* ».

²⁰ *Contin.* *Tournely*, de *Bapt.*, cap. 5, conclus. 3, v. *Collig.* 2, sententiam hanc tuetur casu quo diaconus solemniter, absque commissione baptizet « *extra casum necessitatis* », ut ait, et « *in casu communi* ». — *Habert* pa-

Laicus so-
lemniter
baptizans
probabilis
non fit irre-
gularis.

loquitur, et proinde non est ad solos clericos restringendus. — Sed communius et probabilius id negant Palaus¹, Bonacina², Holzmann³, Viva⁴, Salmant.⁵, Lugo⁶, Sporer⁷; Croix⁸ cum Hurtadoⁱ; et Laymann⁹ cum Sà^j, Covarruvias, Angelo, Armilla, Rosella, etc. Ratio, quia irregularitas non incurritur, nisi sit expressa in jure; ut habetur in cap. *Is qui, de sent. excom., in 6°*. Haec autem irregularitas minime videtur expressa; licet enim textus generice loquatur, attamen, cum titulus sit de clericorum ministrante, verba illa generalia debent intelligi tantum juxta titulum qui textui praefigitur. Immo Laymann censet satis id exprimi in eodem textu, cum ibi dicatur *abiciatur de ecclesia*: quod proprie intelligi debet de depositione, qua non puniuntur nisi clerici. Et ratio hujus esse potest (ait Laymann), quia talis usuratio frequentior esse solet in clericis quam in laicis.

117. — « 3°. Cum in necessitate conferatur Baptismus, servandus est ordo: ita ut si adsit et non detrectet sacerdos vel diaconus, is reliquos praecedat. Sic etiam clericus laicum, vir mulierem, fidelis infidelem. — Nisi forte inferior melius noverit modum, ut solent obstetrices », [Ut Salmant.⁸ cum Moscoso] « quae proin- de examinari et approbari debent a pa-

¹ Tr. 29, disp. 6, punct. 18, num. 10. — ² Disp. 7, de Irregul., qu. 3, punct. 6, n. 1. — ³ De Poenis eccl., n. 346. — ⁴ De Irregul., qu. 9, art. 1, n. 3. — ⁵ Part. 3, cap. 6, num. 657. — ⁶ Lib. 7, num. 485. — ⁷ Lib. 1, tr. 5, part. 5, cap. 3, n. 3. — ⁸ Covar., in clem. *Sf furiosus*, part. 1, § 1, n. 1. — Angel., v. *Irregularitas I*, num. 38, i. f. — Armil., v. *Irregularitas*, n. 65. — Rosella, v. *Irregularitas II*. — Laym., loc. cit. — Laym., loc. cit. — ⁹ Tr. 2, cap. 4, n. 18. —

« storibus; vel alia justa causa sit, ut quia virum ad parientem ingredi non decet ».

Pariter, praecente tantum patre, femina baptizare debet; quia extra summam necessitatem vetatur parentibus baptizare. Croix⁹ cum Gobat. — Et in casu quo baptizanda esset proles nondum ab utero egressa, debet ob decentiam mulier baptizare; ut bene notat idem Croix¹⁰ cum Platel.

« Quod si laicus baptizet praecente sa- cérdoce, (et secundum quosdam, etiam praecente diacono), censem esse mortale: quia id laico tantum competit ob defec- ctum sacerdotis, qui sine injurya Ordinis et sacramenti talem licentiam dare non potest. — In reliquis, perversio illius ordinis est tantum veniale ». [Ut communiter Bonacina, Sotus, Dicastillus^a et Salmant.^b] « Praeterquam si coram fideli haereticus adhiberetur: quod volunt esse mortale Laymann^c, Coninck ».

Quoad ordinem igitur servandum inter ministros Baptismi, sic habetur in Rituali Romano: *Si adsit sacerdos, diacono praeferatur* (et parochus sacerdoti; ut recte dicunt Contin. Tournely¹³ et Concina¹⁴. Vide dicta n. 113, in fine), *diaconus subdiacono, clericus laico, et vir feminae: nisi pudoris gratia deceat feminam potius quam virum baptizare infantem non omnino*

Moscoso, Sum. de casos morales, tr. 2, cap. 4, num. 2. — ^a Lib. 6, part. 1, n. 277. — *Gobat*, tr. 2, n. 142, i. f. — ^b Loc. cit. — *Platel*, Synops., tom. 6, de Sacram., n. 140, i. f. — *Bonac.*, de Bapt., qu. 2, punct. 5, num. 11. — *Sotus*, in 4, dist. 4, art. 2, v. *Circa tertiam vero*. — ^c *Tract. 2*, cap. 4, n. 7. — ^d Lib. 5, tr. 2, cap. 7, n. 4, i. f. — *Coninck*, qu. 67, n. 22. — *Ritual. Rom.*, de Ministro Baptismi. — ^e *De Bapt.*, cap. 5, post concl. 3, quer. 1. — ^f *De Bapt.*, cap. 9, n. 5.

riter, de Bapt., cap. 6, v. *Unde si diaconus: Si diaconus, inquit, extra casum necessitatis, nec Iesus ab episcopo vel parocho, solemniter baptizat, alienum munus usurpat, et secundum communio rem theologorum sententiam, fit irregularis.*

^g Salmant., tr. 10, de Censur., cap. 8, n. 74, negativam hanc sententiam non minus probabilem existimant quam affirmativam.

^h Lugo, de Poenit., disp. 18, n. 14, tenet priorem sententiam: « Suppono, inquit, juxta veriorem sententiam, non solum clericum, sed etiam laicum exercentem actum Ordinis sine eo Ordine fieri irregularem ».

ⁱ Gaspar Hurtadus male adducitur a Croix; nam, de Irregul., disp. 2, diff. 2, n. 4, expresse et absolute dicit laicum qui Ordinis actum exer-

cet fieri irregularem; quod n. 5 ita limitat, ut solum excipiat laicum « qui baptizat non solemniter », quamvis hoc faciat extra necessitatem; « quia Baptismus privatus non est actus ordinati ut ordinati ».

^j Sà, v. Irregularitas ex ordinis abusu, n. 5, videtur id innuere, dum nominat solum clericum, qui eam irregularitatem incurrat: « Clericus, inquit, qui serio et solemniter utitur Ordine sacro quo caret ».

117. — ^a Dicastillus, tr. 2, de Bapt., disp. 2, dub. 2, n. 31, ita sane tenet, « si baptizans sit catholicus et nulla censura irretitus ». Si vero sit excommunicatus, aut haereticus, aut infidelis, mortale esse ait n. 33 et seqq., ordinem praetermitti. Quod Salmant. hic non animadverterunt.

editum, vel nisi melius femina sciret formam et modum baptizandi. Quapropter curare debet parochus ut fideles, praesertim obstetrices, rectum baptizandi ritum probe teneant et servant. — Hinc rationabiliter censet Sporer¹ cum Gobat quod parochi tenentur sub gravi obstetrices diligenter examinare, utrum noverint necessaria ad baptizandum: cum ipsae sub mortali teneantur ^b addiscere modum baptizandi; prout recte docent S. Antoninus, Reginaldus, Henriquez, Aversa et alii plures, cum Croix². — Nec obstat quod forte alii adfuturi sint qui formam sciant, propter quod videntur eas excusare Suarez, Diana et Dicastillus, ibid.³. Nam ipsis ex officio puerperis adesse incubit, et non raro occurrit eis occasio Baptismum in necessitate ministrandi.

Sed dubitatur ⁴. An peccet mortaliter laicus, qui in necessitate baptizat prae- sente sacerdote?

Negant Joannes Soarez⁵, Valentia⁶, etc., apud Salmant.⁴; et probabile putat Ledesma. Quia sacerdos in casu necessitatis non baptizat ex officio, et ideo laicus ejus officium non usurpat. — Sed verius affirman Franciscus Suarez⁵, [Contin.] Tournely⁶, Concina⁷, Holzmann⁸, Salmant.⁹; Palaus¹⁰ cum Laymann, Coninck,

¹ Suppl. Sacram., cap. 1, n. 44. — *Gobat*, tr. 2, n. 169. — *S. Anton.*, part. 3, tit. 14, cap. 13, § 4. — *Regin.*, lib. 27, cap. 6, n. 45. — *Henrig.*, lib. 2, cap. 29, num. 5. — *Aversa*, qu. 67, sect. 2, v. 6°... *Teneri*. — ^b Lib. 6, part. 1, n. 270. — *Suar.*, disp. 31, sect. 5. — *Diana*, part. 2, tr. 15, resol. 46. — *Dicast.*, tr. 2, de Bapt., disp. 2, dub. 1, n. 18. — ^c *Ap. Croix*, lib. 6, part. 1, num. 270. — ^d *Tract. 2*, cap. 4, num. 11. — *Petrus de Ledesm.*, de Bapt., cap. 6, concl. 4. *Dico 3*. — ^e Disp. 31, sect. 4, num. 8, v. *Sed quaeres an saltem*. — ^f *De Bapt.*, cap. 5, post concl. 3, quer. 1. — ^g *De Bapt.*,

^h *S. Antoninus*, Henriquez dicunt obstetrices ad id teneri; Aversa vero, teneri specialiter, saltem ex caritate.

ⁱ Joannes Soarez, in suo *Enchirid. casuum conc.*, lib. 5, v. Baptismus, § *In necessitate*, utramque sententiam afferit, sed ultimo loco hanc negativam, quasi eam alteri praeferat. — Et Valentia, in 3 P., disp. 4, qu. 2, punct. 1, v. *Quamvis*, dicit peccare tantum venialiter praecente sacerdote, secluso contemptu, nisi sacerdos renuat baptizare.

^j Suarez loc. cit., n. 8, scribit: « Non potest ipse [sacerdos] sua auctoritate hoc ministerium alteri dare... contra reverentiam sacramento debitam ». — Et Concina, loc. cit., n. 6, dicit: « Quare peccaret et ipse sacerdos ». —

Vasquez, Bonacina, etc. communiter; ex can. 21, dist. 4, de consecr., ubi D. Augustinus sic docet: *In necessitate, cum epis- copi aut presbyteri, aut quilibet ministro rum non inveniuntur, et urget periculum ejus qui petit..., etiam laicos solere dare sacramentum quod acceperunt, solemus audire.*

Ergo tunc solum potest laicus in necessitate baptizare, cum deest sacerdos.

— Alias peccat: tum quia vere tunc usurparet jus sacerdotis, cui ex potestate Ordinis commissum est baptizare; tum quia injuriam irrogaret sacramento, quod exigit (cum fieri potest) ministrari a sacerdote, utpote ad illud consecrato. Et ideo etiam sacerdos graviter peccaret, si laico administrationem cederet; ut recte dicunt Suarez^d et Concina^d.

Dubitatur ². An, praecente sacerdote excommunicato, praeferendum sit laicus non excommunicatus?

Negant Scotus^e, Sayrus, Henriquez, etc., apud Renzi¹¹; item Leander et Cornejo, apud Salmant.¹² Quia in extrema necessitate cuilibet etiam excommunicato concedit privilegium baptizandi; et ideo tunc servandus est ordo juris communis. — Sed verius affirman Suarez¹³, Navarrus¹⁴; Palaus^f, qui id ut certum habet; Salmant.^g

Sacerdoti excommuni-
cato, lai-
cus, prae-
rendus.

cum Gabriele; et Renzi¹ cum Silvestro, Henriquez², etc. Ratio, quia privilegium excommunicato conceditur in solo casu necessitatis: quae non reperitur adesse, cum alius suppetit non excommunicatus.

Dubitatur³. *An peccet graviter laicus baptizans coram diacono?*

Prima sententia affirmat. Et hanc tenent Gonet⁴, Holzmann⁵, Tournely⁶, Antoine⁷; Concina⁸ cum Vasquez, Reginaldo⁹, Filiuccio, etc.; Renzi¹⁰ cum Coninck, Praeposito, etc. — Probatur 1° ex D. Augustino¹¹, ut supra, in can. 21, dist. 4, ubi dicitur permitti laico baptizare tantum in necessitate, cum *episcopi aut presbyteri, aut quilibet ministrorum non inventiuntur*. Nomine autem *ministrorum* communiter diaconi intelliguntur. Probatur 2° ratione. Diaconus ex vi ordinationis deputatur ad baptizandum per commissionem parochi; unde obtinet ipse speciale jus ad hoc munus obeundum. — Haec sententia est quidem probabilis.

Sed non minus probabilis mihi videtur cum Salmant.¹² secunda sententia: quam tenent Suarez¹³, Sotus¹⁴, Toletus¹⁵, Roncaglia¹⁶; Bonacina¹⁷ cum Sa, Valentia, Coninck¹⁸, Henriquez¹⁹, Reginaldo²⁰ et

¹ *Gabr. a. S. Vinc.*, de Bapt., disp. 3, qu. 2, in fine. — ² De Bapt., cap. 3, qu. 2. — ³ *Silvest.*, v. *Baptismus III*, n. 1, i. f. — ⁴ *Man.* de Sacram., tract. 3, cap. 5, v. *Licet autem*; cfr. Cyp., de Ministro Bapt., disp. 2, art. 1, num. 12. — ⁵ De Bapt., num. 121, v. *Resp.* 2. — ⁶ De Bapt., qu. 8, resp. 3. — ⁷ De Bapt., cap. 9, num. 7. — *Vasq.*, disp. 147, cap. 5, num. 30 et 34. — *Fili.*, tr. 2, cap. 4, n. 82, i. f. — ⁸ De Bapt., cap. 3, qu. 1. — *Contin.*, qu. 67, dub. 2, n. 19. — *Praepos.*, in 3 P., qu. 67, in 5 prior. art., dub. 2, n. 6. —

¹⁹ Henriquez non citatur a Renzi pro hac secunda sententia; et priorem tuetur, ut refert ipse S. Alphonsus ex eodem Renzi supra.

²⁰ *Contin.* Tournely, de Bapt., cap. 5, post concl. 3, quaer. 1, v. *Porro ordo*, perspicue et a fortiori hanc sententiam tenere censendus est, cum dicat esse mortale si subdiaconus baptizet praesente diacono.

²¹ Reginaldus id perspicue innuit, dum, lib. 27, n. 44, haec scribit: « Peccatum vero quod committit... laicus praesente clero, cui nec ex commissione competit baptizare, non videtur plus quam veniale ». Quibus verbis insinuare videtur mortale fore, si diaconus, cui ex commissione competit baptizare, praesens fuerit.

²² Canonem istum Gratiianus desumptum esse ait ex epist. S. Augustini ad Fortunatum; sed revera, ut dicit Richter in sua Corporis

Graffio²¹; item Silvius, Ledesma, Diana, Villalobos, etc. — Ratio, quia diacono vi ordinationis non competit officium baptizandi, nisi ex commissione sacerdotis. Unde, cum ipse baptizat in casu necessitatis sine commissione, non baptizat ex officio, sed eodem modo quo clericus inferior, vel laicus (juxta dicta n. 116, *Dub.* 1 et 2). Et quamvis ipse ut dignior in jure illis praferatur; tamen hujus ordinis perversio non appetit tam gravis, ut de mortali damnetur.

Dubitatur 4°. *An laicus baptizans, praesente clero inferiori, peccet mortaliter?* Videtur affirmare Pater Concina²²; cum dicat, ex jure divino semper sub gravi servandum ordinem, nisi necessitas impedit. — E converso, Palaus²³ dicit nullum esse peccatum; cum de hoc nullum inventiatur praecepsum divinum aut ecclesiasticum.

Recte vero alii communiter docent id non esse mortale. Quia talis perversio ordinis non videtur tam gravis; cum ex vi Ordinis nemo praeter sacerdotem et diaconum ex commissione habeatur specialiter deputatus ad baptizandum. Ex altera parte, id non videtur excusari a culpa

Baptizans coram clero non peccat graviter.

Videtur peccare mortaliter.

²¹ Tract. 2, cap. 4, num. 9. — ²² Disp. 31, sect. 4, num. 9, v. *Unde tertio*. — ²³ In 4, dist. 4, qu. unic., art. 2. — ²⁴ Lib. 2, cap. 20, n. 2. — ²⁵ Tr. 17, cap. 3, qu. 1, resp. 2. — ²⁶ De Bapt., qu. 2, punct. 5, n. 11. — *Sa*, v. *Baptismus*, n. 7. — *Valent.*, in 3° P., disp. 4, qu. 2, punct. 1, v. *Quamvis*. — *Silvius*, in 3 P., qu. 67, art. 8, v. *Satis convenit*. — *Petr. de Ledesma*, Sum., de Sacr. Bapt., cap. 6, concl. 4, dico 2. — *Diana*, part. 3, tr. 4, resol. 4. — *Villal.*, part. 1, tr. 5, diff. 8, n. 10. — ²⁷ Loc. cit., n. 7. — ²⁸ Tr. 19, punct. 9, n. 11.

juris editione, « non est apud Augustinum, sunt tamen similia quaedam in epistola ad Fortunatum ». Quae quidem recte sunt dicta, sed adhuc longius petita, dum in Op. contra epistolam Parmeniani, lib. 2, n. 29, S. Augustinus expresse dicit laicum posse in necessitate baptizare; si vero id faciat extra necessitatem, esse illicitum.

²⁹ Coninck contrarium tenet, uti notavit supra S. Alphonsus ex Renzi. Male igitur a Bonacina allegatur; sicut et Reginaldus, qui recte pro prima sententia adducitur a S. Alphonso ex Concina.

³⁰ Henriquez, lib. 2, cap. 28, num. 3, lit. f; Jacob. de Graffis, *Decis. aur.*, part. 2, lib. 1, cap. 4, n. 2, volunt quidem ordinem hunc servandum esse; non tamen indicant utrum sub gravi servandus sit, an dumtaxat sub levi.

veniali: tum quia id videtur aliqualis indecentia; tum quia est contra praescriptum Ritualis Romani. — Ita Sotus³¹, Suarez³², Gonet³³, Petrocorensis³⁴, Bonacina³⁵, Holzmann³⁶, Sporer³⁷, Roncaglia³⁸; Renzi³⁹ cum Laymann; et Salmant.⁴⁰ cum Villalobos, Ledesma⁴¹, Dicastillo, Leandro et Gabriele.

Dubitatur 5°. *An peccent graviter parentes qui faciunt baptizare prolem a praedicante, ad evitandas poenas edicti id praeципientis?*

Lacroix⁴², quamvis fateatur sententiam affirmativam tenendam uti absolute veram; tamen deinde afferit rationes dubitandi: dicens quod eo casu non recognoscitur praedicans tamquam verus, sed potius tamquam validus minister, a quo exquiritur baptizatio ad vitandam vexationem, permettendo tunc fieri, non vero petendo impias ejus caeremonias adhiberi. — Sed omnino affirmandum id esse mortale; ut docent Lessius⁴³, Pignatelli⁴⁴, et Holzmann⁴⁵ cum Michel. Ratio, quia per idem edictum poenale determinantur parentes ad veram religionem contempnendam, vel saltem ad falsam honorandam. Refertque Pignatelli Clementem VIII⁴⁶ jam declarasse non licere extra necessitatem extre-

³¹ Disp. 31, sect. 4, n. 9. — ³² *Man.*, de Sacram., tr. 3, cap. 5, v. *Licet*. — ³³ De Bapt., cap. 5, qu. 5. — ³⁴ De Bapt., qu. 2, punct. 5, n. 11. — ³⁵ De Bapt., n. 121, v. *Resp.* 3. — ³⁶ Suppl. Sacram., cap. 1, n. 35, v. f. — ³⁷ Tr. 17, cap. 3, qu. 1, resp. 2. — ³⁸ De Bapt., cap. 3, qu. 1, i. f. — ³⁹ Laym., lib. 5, tr. 2, cap. 7, n. 4. — ⁴⁰ Tr. 2, cap. 4, n. 7. — ⁴¹ Villal., part. 1, tr. 5, diff. 8, num. 10. — ⁴² Dicast., tr. 2, de Bapt., cap. 9, n. 12. — ⁴³ *Rit. Rom.*, de Baptizandis parvulis. — ⁴⁴ Tr. 19, punct. 8, n. 4. — ⁴⁵ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 9.

⁴⁶ *Sotus*, in 4, dist. 4, qu. un., artic. 2, v. *Circa tertiam*, quaerit universaliter « quanta esset culpa ordinem illum pervertere, ut inferior in praesentia majoris sese ingereret ad baptizandum ». Et respondet nunquam esse mortale, si mulier in praesentia viri baptizet; quia, cum laicus id non habeat ex officio, non usurpatur ejus munus, sed esse quamdam indecentiam levem; subditque: « Pari ratione non erit mortale, si laicus praesente diacono baptizet, quoniam nec diacono illud ex officio incumbit; sed est veniale ». Ex quibus idem colligendum esse videtur, si laicus praesente quocumque clero inferiori baptizet.

⁴⁷ Petrus de Ledesma, *Sum.*, de Sacram. Bapt., cap. 6, concl. 4, v. *Dico 2*, negat quidem esse peccatum; sed videtur intendere de mortali peccato; addit enim rationem: quod scilicet solus sacerdos est minister ex officio;

nam, ne a schismaticis quidem petere sacramenta.

⁴⁸ Hic ultimo notandum I^o. Quod nec licite nec valide potest unquam aliquis baptizare seipsum; cum persona baptizantis omnino diversa esse debeat a persona baptizati. — Ita communiter Contin. Tournely⁴⁹, Concina⁵⁰ et alii omnes, ex cap. 4, de bapt., ubi id expressum habetur.

Notandum II°. Quod graviter peccant qui per multum temporis differunt infantes baptizare. — Id commune est apud omnes; ex pluribus conciliis provincialibus, quae decrevere pueros baptizandos quam cito fieri potest. Et in Rituali Romano dicitur: *Parochus hortetur..., ne illis (pueris) sacramentum tantopere necessarium nimium differatur cum periculo salutis*.

Qualis autem reputetur dilatio gravis? Palaus⁵¹ ex Suarez⁵², etc., putat dilationem ultra mensem esse gravem, si non adsit causa⁵³; si vero adsit, esse gravem duos menses. — Fere idem sentit Laymann⁵⁴, dicens: *Nulla autem ordinarie necessitas urget, tametsi unum aut sesquimensem exspectandum sit, donec cum decenti solemnitate Baptismus infantis con-*

Nemo sibi minister Baptismi.

Multum differre Baptismum infantis, lethale.

Dilatio gravis, quanta.

⁴⁹ *Gabr. a. S. Vinc.*, de Bapt., disp. 3, qu. 2, v. *Sed quaeres*.

⁵⁰ Lib. 6, part. 1, num. 281 et 282. — ⁵¹ Auctar., v. *Baptismus*, cas. 1. — ⁵² Tom. 7, consult. 55, n. 2; cfr. consult. 41, n. 1. — ⁵³ Loc. cit., n. 133. — ⁵⁴ Michel, de Bapt., § 8, n. 10. — ⁵⁵ Pignat., loc. cit., consult. 41, n. 1. — ⁵⁶ De Bapt., cap. 5, post concl. 3, quaer. 9. — ⁵⁷ De Bapt., cap. 9, n. 12. — ⁵⁸ *Rit. Rom.*, de Baptizandis parvulis. — ⁵⁹ Tr. 19, punct. 8, n. 4. — ⁶⁰ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 9.

« ergo quandiu ejus officium non usurpatur, non erit peccatum mortale ».

⁶¹ Clemens VIII, in sua *Instructione super ritibus Italo-Graecorum*, de die 31 Aug. 1595, haec § 4 statuit: « Non sunt admittendi episcopi schismatici sive pro Ordinibus, sive pro aliis sacramentis conferendis ». Conformis habetur S. Off. declaratio de die 20 Aug. 1671. « Non permittat [episcopus] schismaticis administrare sacramentum Baptismatis, nisi in casu necessitatis, et deficiente alia quacumque persona catholica ». — ⁶² Palau doctrinam hanc vere coligit ex Suarez, seu potius sic determinat doctrinam Suarez, qui, disp. 25, sect. 2, v. f., v. *Sed quaeres*, scribit: « Quanta vero possit esse dilatio, et quando sit nimia censenda, prudentis arbitrio relinquendum est ».

⁶³ Scilicet causa gravis, uti vult Palaus,

ferri possit; quamquam... dilatio non nisi ex gravi causa fieri debet. — Salmant.¹ autem censem non esse mortale minus differre quam ultra quindecim vel viginti dies, etiam sine urgenti ratione. — Juenin contra, juxta morem suum arctandi conscientias usque ad extremum, dicit ultra unum vel alterum diem Baptisma differri non debere. — Tournely² autem putat dilationem non extendendam ultra quinque vel sex dies. — Petrocorensis³ censet gravem, dilationem excedentem octo dies.

Sed communius et probabilius Sotus, Leander et Ledesma⁴, apud Concina⁵, ac Roncaglia⁶, dicunt non esse gravem dilationem, nisi decem vel undecim dies excedantur⁷.

Notandum III⁸. Quod prohibentur infantes baptizari domi, exceptis *liberis regum vel principum*; ut habetur ex *clem. unica, de bapt.* — Et cum hic agatur de re gravi, transgressio erit equidem mortalitatis; ut

¹ Tr. 2, cap. 5, num. 12. — *Juen.*, Institut., part. 8, dissert. 2, qu. 6, cap. 1, post concl. 3, v. *Quaeres.* — ² De Bapt., cap. 6, qu. 13, v. *His ergo.* — *Sotus*, in 4, dist. 5, qu. un., art. 3, v. *Unde a prima.* *Leand.*, disp. 1, qu. 14. — ³ De Bapt., cap. 11, n. 19. — ⁴ Tr. 17, cap. 1, qu. 3, resp. 2. — ⁵ Loc. cit., cap. 3, qu. 3. — ⁶ Lib. 2, de Bapt., cap. 2, § 3, num. 5. — *Silvius*, Resol. var., v. *Baptismus IV*, concl. 1. — ⁷ Lib. 6, part. 1, num. 337. — *Palaus*, tr. 19,

« qualis forte est, addit, ut Baptismus majori cum solemnitate fiat ».

⁸ Contin. Tournely, *de Bapt.*, cap. 5, post concl. 3, quaer. 2, absurdum esse ait sub nomine principum comprehendendi « omnes... quibus temporanea in alios jurisdictione competit ». Et praeterea negat tali nomine comprehendendi simplicem pagi vel oppidi toparcham.

⁹ Elbel, *confer.* 7, *de Bapt. necessit. et effectu*, n. 84, pariter: Praefata constitutio, inquit, non est extendenda ultra proprietatem verborum; atqui nomine regum ac principum, proprie loquendo non veniunt quivis jurisdictionem temporalem obtinentes ». Subdit tamen doctores communiter monere standum esse in praxi consuetudini in dioecesi receptae.

¹⁰ Ita sane ex Glossa *in clem. un. de Bapt.*, v. *Liberi*; et ex *leg. Liberorum* 220, ff., *de verbor. signif.*; sed laudata Glossa subdit: « Inclige de descendantibus ex filiis masculis ».

¹¹ Jordanus Pax, lib. 3, tit. 1, *de Bapt.*, n. 15, satis perspicue id innuit negans posse extendi hoc privilegium « ad simplices comites carentes comitatu et jurisdictione ».

¹² Glossa *in clem. un. de Bapt.*, v. *Regum*, requirit ut « principatus hic sumatur pro nobili potentatu, merito comparando regiae dignitatibus ».

recte dicunt Roncaglia⁵, Tamburini⁶, et Silvius apud Croix⁷. Nomine autem *liberorum* veniunt non solum filii, sed etiam nepotes et alii descendentes; ut notat Glossa⁸. — Et in eo casu dicunt Palaus, Coninch, Toletus, Sotus, etc., cum Croix⁸ (contra alios), solemniter conferendum esse Baptismum; quia omissionem caeremoniarum solus casus necessitatis excusat.

Nomine vero *principum*, opinantur Jordanus⁹, Ricci, Quintanadvenas, apud Croix⁹, probabiliter venire omnes barones obtinentes temporalem jurisdictionem. — Sed probabilius videtur cum Glossa⁸, Roncaglia¹⁰, Suarez¹¹, Tamburini¹², Tournely¹³, Elbel¹⁴ et aliis pluribus, intelligunt filios principum absolutam potestatem habentium.

Item Laymann¹³ cum Armilla censet graviter peccare¹⁵ magnates, qui extra necessitatem faciunt filios baptizare domi — vel etiam in ecclesia privatum, ut Silvius¹⁴ cum Navarro¹⁵ et Ledesma¹⁶ —, ut deinde

punct. 9, n. 7. — *Coninch*, qu. 71, n. 15; et qu. 67, n. 3. — *Tolet.*, lib. 2, cap. 23, n. 1. — *Sotus*, in 4, dist. 4, art. 3, concl. 2, i. f. — ⁸ Loc. cit., n. 338. — *Alois. Ricci*, Prax. aut., resol. 427. — *Quintanad.*, tr. 1, singul. 21, n. 2 et 3. — ⁹ Lib. 6, part. 1, num. 337. — ¹⁰ Tr. 17, cap. 3, qu. 3. — ¹¹ Disp. 30, sect. 2, n. 8, i. m. — ¹² De Bapt., cap. 2, § 3, n. 7. — ¹³ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 9. — *Armilla*, v. *Baptismus*, n. 35. — ¹⁴ In 3 P., qu. 71, art. 4.

¹⁵ Contin. Tournely, *de Bapt.*, cap. 5, post concl. 3, quaer. 2, absurdum esse ait sub nomine principum comprehendendi « omnes... quibus temporanea in alios jurisdictione competit ». Et praeterea negat tali nomine comprehendendi simplicem pagi vel oppidi toparcham.

¹⁶ Elbel, *confer.* 7, *de Bapt. necessit. et effectu*, n. 84, pariter: Praefata constitutio, inquit, non est extendenda ultra proprietatem verborum; atqui nomine regum ac principum, proprie loquendo non veniunt quivis jurisdictionem temporalem obtinentes ». Subdit tamen doctores communiter monere standum esse in praxi consuetudini in dioecesi receptae.

¹⁷ Scilicet a peccato non excusantur, ut ajunt Laymann et Armilla.

¹⁸ Navarrus, *Man.*, cap. 22, n. 7, peccare ait presbyterum qui baptizat « citra necessitatem sine exorcismo et aliis solemnitatibus debitis, vel cum illis extra ecclesiam, praeterquam principum filios ».

¹⁹ Petrus de Ledesma, *de Bapt.*, cap. 6, concl. 4, quaer. 2, peccatum mortale esse ait, extra necessitatem sine ceremoniis baptizare. Ex qua doctrina Silvius suum assertum colligit.

cum pompa caeremoniae perficiantur in ecclesia, postquam advenerint patrini: qui equidem, collato jam antea Baptismo, nec ipsa non est facile improbanda; ut ait patrini efficiuntur. — His tamen non obstan-

tibus, puto quod, ubi introducta est consuetudo domi baptizandi filios magnatum, ipsa non est facile improbanda; ut ait Croix¹.

ARTICULUS II.

AN DUO POSSINT SIMUL UNUM BAPTIZARE.

Si unus materiam, alter formam applicet, Baptismus nullus.

119. — « Resp. I^o. Si alter applicet materia, alter formam, nullus erit Baptismus. Quia dicens se ablueret cum non abluat, formam habet falsam, etiamsi usurpet Graecorum, *Baptizetur servus Christi*, vel quae putatur illi aequivalere, *Baptizet te Christus*: subintelligitur enim « per me; alioqui, si excludatur persona ministri, ut sensus sit, baptizet te Christus, et non ego, sive non per me, forma nulla est ». — [Ita S. Thomas², et alii communiter cum Salmant.³ et Concina⁴].

« In casu tamen necessitatis posse sub conditione ita Baptismum conferri, ut v. gr. mutus formam nesciens ablueret, caecus autem formam pronuntiaret, docet Hurtadus⁵; additque, debere talem, elapsu periculo, iterum sub conditione baptizari. Vide Escobar, *Filliuccium*⁶; « Diana⁷ ex Chapeaville, Marsilio, etc.; Bonacina⁸, Laymann⁹ ». — [Ita etiam Suarez cum Cajetano, Marsilio; Leander, etc., apud Salmant.⁹].

120. — « Resp. II°. Si plures ministri singuli abluant, et formam pronun-

¹ Lib. 6, part. 1, n. 337. — ² 3 P., qu. 67, art. 6, ad 3. — ³ Tr. 2, cap. 4, n. 28 et 30. — ⁴ De Bapt., cap. 9, n. 10. — *Escob.*, tr. 7, exam. 2, cap. 4, num. 25, (edit. Lugd. s. d.). — ⁵ Tr. 2, cap. 4, num. 79. — ⁶ Part. 5, tr. 3, resol. 26. — *Chapeav.*, de Modo administ. Sacram. tempore pestis, cap. 2, qu. 20. — *Marsil.* ab *Inghen*, in 4, qu. 4, art. 4, dub. 11. — ⁷ De Bapt., qu. 2, punct. 4, n. 28. — ⁸ Lib. 5, tr. 2, cap. 7, num. 5. — ⁹ Loc. cit., artic. 6, corp. — *S. Bonav.*, in 4, dist. 5, art. 1, qu. 1, cas. 3. — ¹⁰ Loc. cit., n. 23 et seqq.

¹¹ Ultimam. — *Cajetan.*, in 3 P., qu. 67, art. 6, i. f. — *Marsil.*, loc. cit. — *Leand.*, disp. 4, qu. 16. — ¹² Tr. 2, cap. 4, n. 31. — ¹³ 3 P., qu. 67, art. 6. — *Suar.*, disp. 23, sect. 3. — *Vasq.*, disp. 148, cap. 5. — ¹⁴ Tr. 2, cap. 4, n. 28. — ¹⁵ Tr. 2, cap. 4, a. n. 72. — ¹⁶ De Bapt., qu. 2, punct. 4, n. 25. — ¹⁷ Lib. 5, tract. 2, cap. 7, num. 5. — ¹⁸ Loc. cit., artic. 6, corp. — *S. Bonav.*, in 4, dist. 5, art. 1, qu. 1, cas. 3. — ¹⁹ Loc. cit., n. 23 et seqq.

²⁰ a) Gasp. Hurtadus, *disp. 2, diff. 6*, male citatur a Busenbaum ex Escobar; dicit enim merito negari talem Baptismum unquam validum esse; nec loquitur de casu quo sub conditione conferendus foret.

²¹ b) Cajetanus et Marsilius ab Inghen a Salmant. n. 28, citantur, quasi teneant va-

Si uterque materiam et formam applicet, quandoque Baptismus est nullus.

Quandoque validus.

DUBIUM IV.

Quod sit Subjectum Baptismi.

121. *Quis sit capax Baptismi. An pueri et amentes. — 122. De poenis rebaptizantium. An rebaptizantes sub conditione fiant irregulares. — 123. De infante nondum nato (Remissio ad n. 107). — 124. An baptizandi sint fetus abortivi. An plures eodem tempore. — 125. An conferendus sit Baptismus monstris. — 126. An sint baptizandi filii infidelium, et quae in hoc punto sint certa. Certum est 1º talem Baptismum semper esse validum. — 127. 2º Baptizandos esse filios, si parentes defecerint a fide. Quid, si mansuri sint apud parentes haereticos. — 128. 3º Si ipsi filii infidelium petant. Quid in dubio an careant ratione. — 129. 4º Si sint in periculo mortis. — 130. 5º Si sint positi extra curam parentum. 6º Si capti sint in bello. 7º Si parentes sint servi. — 131. 8º Si unus parentum consentiat. — 132. Dub. 1. An baptisari possint filii infidelium usu rationis carentes, invitatis parentibus. Et an ii quos pater offert ut liberentur a morbo. — 133. Dub. 2. An liceat vendere infantes parentibus pagani. — 134. An et quando possit repeti Baptismus sub conditione. Not. 1. Quid, si adiit unus testis de Baptismo collato. Not. 2. Quid de adultis natis ex christianis. Not. 3. Quid, si pueri sint arrepti a barbaris. — 135. De infantibus expositis. — 136. De baptizatis ab obstetricibus et a laicis. — 137. De baptizatis ab haereticis. Vide alia apud Busenbaum. — 138. De effectibus Baptismi. — 139. De dispositione requisita in adultis baptizandis.*

Subjectum Baptismi.

Infantes et amentes.

Iteratus Baptismus non valet.

121. — « Resp. Iº. Subjectum capax Baptismi est solus homo vivus, ab Adamo descendens, nondum baptizatus.
- « Resp. IIº. Valide baptizantur infantes. — Item perpetuo amentes, qui nunquam usi sunt ratione; quia censemur ejusdem conditionis cum infantibus ^{a)}. Si autem aliquando sint usi ratione, non valet Baptismus, nisi ante amentiam petiverint. — Vide Bonacina ¹, Laymann ².

« Unde resolves:

- « 1º. Si puer inter baptizandum non dum finita forma moriatur, Baptismus est nullus ».

122. « 2º. Non valet Baptismus iteratus. Ideoque uterque, tum rebaptizans, tum rebaptizatus, peccant mortaliter, fiuntque irregulares, et in jure civili subjacent poena mortis ». [Est certum cum Salmant. ³]. — « Quas tamen poenas non vi detur incurrire is qui, etsi sine justa

¹ De Bapt., qu. 2, punct. 6, num. 1 et 19. — ² Lib. 5, tr. 2, cap. 6. — ³ Tr. 2, cap. 6, n. 4. — ⁴ Loc. cit., cap. 5; cfr. lib. 1, tr. 5, part. 5, cap. 2, n. 1, f. — ⁵ Loc. cit., punct. 5, num. 20 et 21; cfr. de Irregul., disp. 7, qu. 3, punct. 3. — ⁶ Disp. 31, sect. 6, dub. 5. — ⁷ Man. cap. 27, n. 246. — ⁸ Disp. 7, de Irregul., qu. 3, punct. 3, n. 4. —

causa, rebaptizat sub conditione: quia intelliguntur de Baptismo absolute dato, quando moraliter constat priorem Baptismum fuisse validum. — Vide Laymann ⁴, Bonacina ⁵.

Certum est quod, cum Baptismus repetitur sine justa causa, tam rebaptizans quam rebaptizatus fiunt irregulares ^{a)}, ex cap. 2, de apostat., et can. 65, dist. 50.

Sed magna Quaestio est inter doctores: *An rebaptizantes sub conditione et sine justa causa irregularitatem incurrant?*

Prima sententia, quam tenent Suarez ⁶, Navarrus ⁷, Bonacina ⁸, Laymann ⁹, Palau ¹⁰, Anacletus ¹¹, Holzmann ¹², Salmant. ¹³, Croix ¹⁴, Pontas ¹⁵ (qui non dissentit [Contin.] Tournely ¹⁶), dicit quod talis rebaptizans, licet non excusat a gravi sacrilegio, tamen non incurrit irregularitatem ^{b)}. Ratio, quia leges poenales stricte intelligi debent et cum effectu. Qui

⁶ Lib. 1, tract. 5, part. 5, cap. 2, num. 1, iv. — ¹⁰ Tr. 29, disp. 6, punct. 16, num. 5. — ¹¹ Tr. 18, de Censur., dist. 3, num. 11. — ¹² De Poenis eccles., num. 343. — ¹³ Tr. 10, de Censur., cap. 8, n. 61. — ¹⁴ Lib. 7, n. 483. — ¹⁵ V. Irregularitas, cas. 131. — ¹⁶ De Irregul., part. 3, cap. 2, v. Sed quid.

121. — ^{a)} Concordat declaratio S. Off., de die 8 Martii 1770; et hoc valet etiam si sint infidelium filii, ut declaravit S. C. de Prop. Fide, 17 April. 1777, ad dub. I, 1.

122. — ^{a)} Canon Confirmandum 65, dist. 50, loquitur de ipso rebaptizato; sed cap. Ex litterarum 2, de apostatis, de acolytho qui mi-

nistrat publice rebaptizanti, quemque in irregularitatem incurrit statut; ex quo doctores, ait Palau, colligunt ipsum rebaptizantem in eamdem poenam incurrit; acolythus enim in eam incurrit propter cooperationem.

^{b)} Quamvis auctores non pauci sileant de sacrilegio, omnes tamen in eo consentiunt

autem baptizat baptizatum sub conditione, dicens: *Si non es baptizatus, etc.*, is revera non rebaptizat, quia conditio apposita actum invalidat; qui enim dicit: *Ego te baptizo si non es baptizatus*, idem est ac si diceret: *Ego te non baptizo*. Et ob eamdem rationem censemur Anacletus ¹; et Salmant. ² cum Bonacina, Cornejo et Avila, non incurrit irregularitatem, qui ob metum baptizaret baptizatum animo simulato.

Secunda vero sententia affirmit tales rebaptizantes irregularitatem non effugere. Et hanc tenent Natalis Alexander ³, Concina ⁴, Fillucci ⁵; Renzi ⁶ cum Ledesma, Soto, Victoria, etc. Item noster Summus Pontifex Benedictus XIV ⁷ cum Sayro, Barbosa, Ugolino, Megalio ⁸, etc. — Probatur ex Catechismo Romano ⁹, qui, reprehendens eos qui in ecclesia cum conditione rebaptizant pueros, quamvis exploratum habeant domi vere esse baptizatos, dicit: *Quod quidem sine sacrilegio facere non possunt, et eam maculam suscipiunt quam divinarum rerum scriptores irregularitatem vocant*. Idemque refert noster Pontifex fuisse sanctum in tertia synodo Mediolanensi. — Insuper probatur ratione: quia, cum quis certo scit puerum esse baptizatum, et rebaptizat sub conditione, conditio apponitur in fraudem legis, et ideo habetur pro non apposita.

Prima sententia, spectata ratione, non caret gravi fundamento. — Sed secunda, spectata auctoritate, videtur probabilius.

123. — ³º. « Nondum perfecte natus est » baptizandus, si sit periculum, dummodo pars aliqua possit ablui; quia est homo vivus, nec certo constat esse incapacem».

¹ Tr. 18, de Censur., dist. 3, num. 11. — ² Tr. 10, de Censur., cap. 8, n. 61. — ³ Bonac., de Irregul., disp. 7, qu. 3, punct. 3, num. 7. — ⁴ Cornejo, de Irregul., disp. 5, dub. 1, quer. 4 et 5. — ⁵ Azila, de Censur., part. 7, disp. 7, dub. 4. — ⁶ De Bapt., cap. 15, num. 13. — ⁷ De Bapt., cap. 4, qu. 10. — ⁸ Martin. de Ledesma, 1^a 41, qu. 7, art. 9, dub. 3, propos. 1. — ⁹ Sotus, in 4, dist. 3, qu. unic., art. 9, v. Quartum argum. — Victoria, Summa, num. 36. — ¹⁰ Notif. 84, n. 11 et 13. — ¹¹ Sayr., de Irregul., lib. 7, cap. 8, num. 23. —

quod negant irregularitatem hoc casu incurri: Navarrus tamen negat irregulares fieri eos qui « bona fide » sic rebaptizarent.

c) Natalis Alexander, de Bapt., cap. 8, propos. 7, reg. 5, huic sententiae perspicue acquiescere videtur; adducit enim in confirmationem alius sua propositionis S. Carolum

Vide dicta n. 107, v. Secunda, ubi diximus probabilem esse sententiam, quod possit infans sub conditione baptizari in utero matris, si per instrumentum aqua tingi valeat.

124. — « 4º. Si dubium sit an infans vivat, baptizandus est sub conditione ».

Dicit Natalis Alexander ⁷ quod, nisi appareat evidens signum vitae in fetu abortivo, non est dandus Baptismus, etiamsi adsit aliquod aequivocum signum. — Si loquamus de Baptismo absolute ministrando, recte sentit Natalis; sed loquendo de Baptismo sub conditione conferendo, omnino dicendum cum Busenbaum (ut supra) et Salmant. ⁸, illum sine dubio ministrandum, quandocumque aliquod appetat dubium de vita prolis. — Hinc optime censem Cardenas ⁹, Roncaglia ¹⁰, Mazzotta ¹¹ et Croix ¹² cum aliis auctoribus gravissimis, omnes fetus abortivos, si per aliquem motum dent signum vitae, et non constet esse anima destitutos, semper esse baptizandos sub conditione, si vivant. Maxime cum hodie vigeat opinio, non sine plausu a peritis recepta, quod fetus ab initio conceptionis, vel saltem post aliquos dies, anima informentur.

Caeterum bene advertit [Contin.] Tournely ¹³, non debere baptizari carneam massam quae nullam habeat organorum dispositionem; cum ubique receptum sit, non caret gravi fundamento.

Sed secunda, spectata auctoritate, videtur probabilius.

123. — ³º. « Nondum perfecte natus est » baptizandus, si sit periculum, dummodo pars aliqua possit ablui; quia est homo vivus, nec certo constat esse incapacem».

¹³ Error personae non tollit valorem.

Quid in dubio infans.

Quid de fetus abortivis.

Juxta a-
lios, fit irre-
gularis.

Ex itera-
tione Ba-
ptismi, irre-
gularitas.

Rebapti-
zans sub
conditione
sine causa,
non fit ir-
regularis
juxta alios.

Prior sen-
tentia in-
trinsicae
probabilis,
posterior
extrinsicae
probabi-
liter.

Quid de
nondum
perfecte
nato.

spectata ratione, non caret gravi fundamento. — Sed secunda, spectata auctoritate, videtur probabilius.

123. — ³º. « Nondum perfecte natus est » baptizandus, si sit periculum, dummodo pars aliqua possit ablui; quia est homo vivus, nec certo constat esse incapacem».

¹ Tr. 18, de Censur., dist. 3, num. 11. — ² Tr. 10, de Censur., cap. 8, n. 61. — ³ Bonac., de Irregul., disp. 7, qu. 3, punct. 3, num. 7. — ⁴ Cornejo, de Irregul., disp. 5, dub. 1, quer. 4 et 5. — ⁵ Azila, de Censur., part. 7, disp. 7, dub. 4. — ⁶ De Bapt., cap. 15, num. 13. — ⁷ De Bapt., cap. 4, qu. 10. — ⁸ Martin. de Ledesma, 1^a 41, qu. 7, art. 9, dub. 3, propos. 1. — ⁹ Sotus, in 4, dist. 3, qu. unic., art. 9, v. Quartum argum. — Victoria, Summa, num. 36. — ¹⁰ Notif. 84, n. 11 et 13. — ¹¹ Sayr., de Irregul., lib. 7, cap. 8, num. 23. —

et Catechismum Romanum sententiam hanc propugnantes.

d) Fillucci, tr. 20, cap. 6, n. 182, i. f. ait: « Timenda esset tunc irregularitas », quamvis conditio exteriora proferretur.

e) Megalius, Institut. confessar., 3 part., lib. 7, cap. 2, n. 36, a priori sententia aegre

« quam putat esse puerum; quia intendit baptizare praesentem. Aliud est in Matrimonio; quia intendit contrahere cum illa quam putat. — Bonacina¹.

Extra necessitatem plures valide sed illigite simul baptizantur.

« 6°. Valide, etsi extra necessitatem illicite, plures simul baptizantur, hac forma: *Ego vos baptizo, etc.* — Bonacina^a).

Ita S. Thomas^b, et Rituale Romanum, ubi dicitur: *Quam tamen formam (Ego vos baptizo, etc.) in iis solum et in aliis similibus mortis periculis ad plures simul baptizandos, et ubi tempus non patitur ut singuli separatim baptizentur, alias nunquam, licet adhibere.*

125. — « 7. Monstrum quod capite et pectore formam hominis refert, est baptizandum; secus, si bestiale refert. Quod si vero caput tantum sit ferinum, putat esse baptizandum Comitolus^c; Navarrus^d tamen et alii volunt differendum donec certius cognoscatur, nisi periculum mortis imminaret; tum sub conditione baptizandum esse ».

Quando dubitatur an monstrum sit homo: baptizandum absolute, si caput sit humanum, licet membra sint ferina; sub conditione vero, si caput sit ferinum et membra humana: hoc vero, si prodierit ex congressu viri cum femina. Nam si prodierit ex viro cum bestia (quod incredibile puto), tunc baptizari semper debere sub conditione. Secus, si ex femina et bruto: tunc enim nullo modo baptizandum; quia

¹ De Bapt., qu. 2, punct. 4, n. 26. — *Rit. Rom.*, de baptizand. parvulis, i. f. — ^a De Bapt., qu. 2, punct. 6, n. 3. — ^b De Bapt., cap. 7, sect. 2, concl. 2. — *Henriq.*,

recedit: « Ab [ista] sententia non recederem, nisi in Catechismo Romano.. traditum inventirem, baptizantes sub conditione in casu non dubio irregularitatis maculam contrahere ». Et concludit his verbis: « Cum hujus libri auctoritas maxima sit, tutius erit ab hac posteriori sententia non recedere ».

124. — ^a Bonacina, *de Bapt.*, qu. 2, punct. 4, n. 21, ita sane docet, ut Busenbaum refert, quoad validitatem; quoad licitatem vero extra necessitatem casum, Bonacina illam afferit opinionem quae affirmit mortale esse, contra aliquos alios, ut loquitur; et subdit: « Utraque sententia probabiliter sustineri potest ».

^b S. Thomas, *3 P.*, qu. 67, art. 6, ad 2, loquitur de validitate, et dicit posse sic baptizari « in casu necessitatis ».

non descenderet ex Adam, utpote non conceptum ex semine virili. Ita Bonacina^b; et [Contin.] Tournely^c cum S. Thomas^d, Henriquez, Possevino, etc.

« Quod si habeat membra hominis generata, et dubitetur num sit unus homo an duo, duplex Baptismus conferendus est: unus absolute; alter sub conditione, in ea parte qua membra apparent immo perfectiora. — Vide Laymann^e, Bonacina^f, et Rituale Romanum^g ».

Servandum hic id quod habetur in Rituale Romano, ubi sic dicitur: *Illud vero de quo dubium est una ne an plures sint personae, non baptizetur donec id discernatur. Discerni autem potest, si habeat unum vel plura capita... vel... pectora: tunc enim totidem erunt corda et animae...; et eo casu singuli seorsum sunt baptizandi.... Quando vero non est certum in monstro esse duas personas, ut quia duo capita et duo pectora non habet distincta; tunc debet primum unus absolute baptizari et postea alter sub conditione.... Si non es baptizatus, etc.*

126. — « Resp. III. Extra mortis periculum, valide, non tamen licite, baptizantur ethnicorum infantes, invitis parentibus. Ratio, quia vel auferuntur parentibus, et fit illis injuria; vel relinquuntur, et fit injuria sacramento, quod exponitur irreverentiae.

« Quod si tamen possint christiane educari (ad quod tunc obligaberis), licebit

^b Lib. 2, cap. 16, n. 2; et cap. 21, n. 1. — *Possevin.*, de Officiis curati, cap. 6, n. 18. — ^c Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 18. — ^d Loc. cit., n. 4. — ^e De baptizandis parvulis, post med.

125. — ^a Comitolus, lib. 1, qu. 8, ait ejusmodi monstrum, « si ex pectore certa conjectura capi possit humani cordis..., sine conditione baptizari posse ». Si vero de hoc dubium moveri possit, sub conditione baptizetur. Demum subdit vix de hoc dubitari posse si natum sit ex viro et muliere.

^b Navarrus in suis Consiliis, consil. 3, de bapt., (edit. Venet. 1601, et Colonien. 1616): « Ego nihil de hoc judico, inquit, nec est facultatis meae judicare de illo; itaque remitto hanc partem ei ad quem spectat de illa ferre judicium, et declarare si est censendum homo rationalis an brutum irrationalis ».

^c S. Thomas a Contin. Tournely citatur ex Henriquez, qui eum citat pro ratione quae tititur haec sententia, scilicet: si conciperetur

« in his casibus: 1°. Si parentes sint tua mancipia; tunc enim tui potius sunt quam illorum. — 2°. Si parentes alii quando fuerint baptizati, vel uterque vel saltem alteruter; quia tunc Ecclesia jus in eos habet. — 3°. Si alter parentum pater; tunc enim justa ejus voluntas in justae alterius praefienda est in favorem prolis et fidei. — 4°. Si infans sit in periculo mortis. — 5°. Si rationis jam compos puer petat; quia in negotio regligionis est sui juris. In dubio autem de usu rationis, sufficit esse septem annorum. — Vide Laymann¹, Filiuccium², Bonacina³.

Quaeritur: *An filii infidelium valide et licite possint baptizari invitis parentibus?*

Ante omnia hic notanda plura, quae in hoc punto sunt certa.

Certum est 1°. Tale Baptisma validum esse; ut communiter dicunt Contin. Tournely⁴, Lugo⁵; Salmant.⁶ cum S. Antonino, Suarez, Vasquez, Laymann, Coninck, Bonacina et aliis passim, contra Catharinum et Durandum⁷. Idemque docet noster Summus Pontifex Benedictus XIV in sua Instructione ad Vicesgerentem, quae incipit *Postremo mense*⁸. — Idemque prius docuit D. Augustinus⁹, ubi de hoc rationem dedit, dicens: *Non enim scriptum est: Nisi quis renatus fuerit ex parentum voluntate..., sed: Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto.*

¹ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, num. 10. — ² Tr. 2, cap. 6, a. n. 140. — ³ De Bapt., qu. 2, punct. 6, n. 12. — ⁴ De Bapt., cap. 7, sect. 2, post concl. 2, v. *Circa*. — ⁵ Respons. moral., lib. 1, dub. 4, n. 5. — ⁶ Tr. 2, cap. 6, n. 10. — ⁷ S. Anton., part. 2, tit. 12, cap. 2, § 4. — ⁸ *Suar.*, disp. 25, sect. 1. — *Vasq.*, disp. 155, cap. 6. — ⁹ *Laym.*, lib. 5, tr. 2, cap. 6, num. 10. — *Coninck*, qu. 68, art. 10, n. 66. — *Bonac.*, loc. cit., punct. 6, n. 11. — *Cathar.*, Opusc. de pueris Judeor... ad Baptismum venientibus. — ¹⁰ N. 26. — ¹¹ Epist. 98, n. 2; cfr. Migne, Patrol. lat., tom. 33, col. 560. — ¹² Disp. 25, sect. 3. — ¹³ Loc. cit., n. 11. — ¹⁴ De Bapt., cap. 7, propos. 3, reg. 1. — ¹⁵ Tr. 19, punct. 6, num. 9. — ¹⁶ Loc. cit., v. *Supponendum* 2. — ¹⁷ Suppl. Sacram., cap. 1, n. 52. — ¹⁸ De Bapt., qu. 13, resp. 2. — ¹⁹ De Bapt., cap. 4, qu. 2, resp. 2. — ²⁰ De Bapt., num. 141, v. *Resp.* 2. — ²¹ Tr. 2, cap. 6, num. 15. — ²² Lib. 6, part. 1, num. 301. — ²³ Loc. cit., v. *Resp.* 4. — ²⁴ Loc. cit., qu. 2, resp. 1. — ²⁵ Loc. cit., num. 15. — ²⁶ Loc. cit., num. 16. — ²⁷ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, num. 12. — ²⁸ Lib. 6, part. 1, num. 307. — ²⁹ Aversa, qu. 68, sect. 3, v. *Primo*. — *Gobat*, tr. 2, n. 324. — *Arsdek.*, Theol. tripart., tom. 2, part. 2, tr. 6, qu. 31. — ³⁰ Tr. 19, punct. 6, num. 10.

parentibus (sive sit fidelis sive non) consentiente, altero vero reluctantे.

¹⁰ Suarez, *disp. 25*, sect. 5, ita plane sentit, dum negat a ministro catholico infantem ex parentibus haereticis natum posse baptizari, nisi minister spem probabilem concipiatur, fore ut hujusmodi puer baptizatus possit suo tempore in vera fide instrui; quodsi nulla via possit hujusmodi spem moralem habere, deberet certe potius a Baptismo abstineri.

¹¹ Suarez, *disp. 25*, sect. 3, dub. 1, v. *Duo supersunt*; et Laymann, loc. cit., n. 10, v. *Tertio*, non videntur ad rem citari; asserunt enim posse baptizari infantem uno ex

Item licite,
si parentes
sint apostatae.

Quid, si
parentes
haereticos
sint man-
suri.

Quid de
monstris.

Valide ba-
ptizantur
invitis pa-
rentibus.

Filiii ethni-
corum.

habentur tamquam filii infidelium, prout ait Croix¹ cum Dicastillo.

Caeterum filii haereticorum vere baptizatorum licite baptizantur, parentibus invitatis, quod obstringi possunt ut illos instruant in fide catholica: quos alias licite possunt superiores ecclesiastici ab eis avellere, ut catholice educentur^a). — Ita Laymann², et Croix³ cum Aversa, Dicastillo, etc.

Filiis infidelium habentes usum rationis, et parentes, baptizandi.

128. — Certum est 3º. Quod si filii infidelium habeant usum rationis et Baptismum petant, possunt et debent baptizari, adhuc reluctantibus parentibus. Ita Juenin⁴, [Contin.] Tournely⁵, Lugo⁶, Natalis Alexander⁷, Laymann⁸, Palaus⁹, Roncaglia¹⁰ et noster Pontifex Benedictus XIV¹¹; ex D. Thoma¹², ubi idem docet, inquiens: *Si autem habent (usum rationis), jam quantum ad ea quae sunt iuris divini vel naturalis, incipiunt (filii) suae potestatis esse; et ideo propria voluntate, invitatis parentibus, possunt Baptismum suscipere, sicut et Matrimonium contrahere.* — Et postquam filius invitatis parentibus est baptiza-

tus, potest et debet Ecclesia ipsum ab eis segregare, ut a periculo perversionis averteratur. Ita Laymann¹³, Palaus¹⁴, Salmant.¹⁵ ex concilio Toletano IV, relato in can. *De Judaeis*, dist. 45, et confirmat S. P. Benedictus XIV¹⁶.

Sed quid agendum, *si dubium sit an puer habeat vel ne plenum usum rationis?*

[Contin.] Tournely¹⁷, Roncaglia¹⁸ cum Passerino¹⁹; et S. P. Benedictus XIV²⁰, dicunt posse baptizari puerum si septennium compleverit; quia tunc praesumptio stat pro usu rationis. — Alii vero, ut Suarez, Vasquez, Coninck, apud Lugo²¹; Sotus²², Laymann²³, Croix²⁴; Roncaglia²⁵ cum Candido et Pasqualigo; item Coninck, Cabrera, Ochagavia, apud Lugo²⁶, dicunt posse puerum baptizari, adhuc non completo septennio; quia in dubio decidendum est in favorem fidei^d). Et idem sentit Suarez²⁷; quamvis hic moneat exspectandum usque ad perfectum usum rationis. — Melius tamen S. P. Benedictus²⁸ cum Lugo²⁹ docet, in dubio rationis ante septennium,

Quid in
dubio de
usu ratio-
nis.

¹ Lib. 6, part. 1, num. 303. — *Dicast.*, tr. 2, de Bapt., disp. 2, dub. 9, n. 107. — ² Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 11. — ³ Loc. cit., n. 303. — *Aversa*, qu. 68, sect. 3, v. *Primo*. — *Dicast.*, loc. cit., dub. 7, n. 72; et dub. 9, num. 105 et 108. — ⁴ Institut., part. 8, dissert. 2, qu. 6, cap. 2, concl. 1, v. *Quinto*. — ⁵ De Bapt., cap. 7, sect. 2, post concl. 2, v. *Supponendum 3*. — ⁶ Respons. moral., lib. 1, dub. 4, n. 2. — ⁷ De Bapt., cap. 7, propos. 3, reg. 6. — ⁸ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, num. 10, v. *Quarto*. — ⁹ Tr. 19, punct. 6, n. 5. — ¹⁰ De Bapt., cap. 4, qu. 2, resp. 1. — ¹¹ Instruct. *Postremo mense*, num. 32. — ¹² S. C. loc. cit., art. 10. — ¹³ Loc. cit., n. 10, f. — ¹⁴ Loc. cit., num. 8. — ¹⁵ Tr. 2,

cap. 6, n. 14. — ¹⁶ De Bapt., cap. 7, sect. 2, post concl. 2, v. *Supponendum 3*. — ¹⁷ De Bapt., cap. 4, qu. 2, resp. 1. — ¹⁸ S. C. Officii, postrid. cal. Novembr. 1678; et 18 Februar. 1705. — ¹⁹ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 10, v. *Dixi*. — ²⁰ De Bapt., cap. 4, qu. 2, resp. 1. — ²¹ De Bapt., qu. 18, resp. 5. — ²² Lib. 6, part. 1, n. 305. — ²³ Tr. 19, punct. 6, num. 14. — ²⁴ Suppl. Sacram., cap. 1, n. 53. — ²⁵ Institut., part. 8, dissert. 2, qu. 6, cap. 2, concl. 1, v. *Quarto*. — ²⁶ De Bapt., cap. 7, sect. 2, post concl. 2, v. *Supponendum 5*. — ²⁷ De Bapt., cap. 13, n. 10. — ²⁸ De Bapt., cap. 7, propos. 3, reg. 5. — ²⁹ Loc. cit., n. 17. — ³⁰ Loc. cit., n. 53. — ³¹ De

negativam tenet pro locis in quibus haeretici libere cultum suum exercent, nisi alia ratione perversionis periculum praecaveri possit.

^a) Ut minister catholicus licite [haereticorum aut schismaticorum filiis] Baptismum praebat, necessarium esse ut probabilem spem concipiat fore ut hujusmodi puer baptizatus possit suo tempore in vera fide instrui. Quodsi nulla via possit hujusmodi spem moraliter habere, deberet certe potius a Baptismo abstinere, supponendo parvulum non esse in extrema necessitate. Ita declaravit S. C. de Prop. Fide, 17 April. 1777.

128. — ^a) Concilium Toletanum IV (apud Labbe, tom. 6, col. 1466) haec profecto habet in cap. 60, quod Benedictus XIV, loc. cit., n. 29 allegat; sed cap. 57, quod refertur in Decreto Gratiani, can. *De Judaeis* 5, dist. 45, dicit eos qui Baptismum suscepunt cogendos esse ad fidem susceptam conservandam.

^b) Passerinus ita sane a Roncaglia allegatur; attamen, *de Hominum statib.*, qu. 187, art. 1, n. 118, nulla mentione de septennio facta, assentit puerum baptizari posse, « si sit probabile quod puer pervenerit ad usum rationis... si ipse Baptismum petat ». Et Benedictus XIV, loc. cit., n. 35, dicit differendum esse Baptismum, si non constet de rationis usu, expletio septennio.

^c) Sotus, in 4, dist. 5, qu. un., art. 10, dub. 2, potius priori sententiae adhaeret, dicens in dubio de usu rationis, baptizandum esse « puerum annum agentem octavum ».

^d) Ex auctoribus pro hac sententia citatis, multi non loquuntur de septennio, sed solum de dubio usu rationis; et sunt Suarez, Vasquez, Coninck, Laymann, Pasqualigo, Ochagavia. Praeterea non pauci dicunt baptizandum esse puerum eo casu si adsit necessitas; si vero non adsit, exspectandum esse dicunt: ut Suarez,

³² Bened. XIV, Instr. cit., n. 83. — *Lugo*, loc. cit., n. 3 et 4. — S. C. S. Officii, postrid. cal. Novembr. 1678; et 18 Februar. 1705. — ³³ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 10, v. *Dixi*. — ³⁴ De Bapt., cap. 4, qu. 2, resp. 1. — ³⁵ De Bapt., qu. 18, resp. 5. — ³⁶ Lib. 6, part. 1, n. 305. — ³⁷ Tr. 19, punct. 6, num. 14. — ³⁸ Suppl. Sacram., cap. 1, n. 53. — ³⁹ Institut., part. 8, dissert. 2, qu. 6, cap. 2, concl. 1, v. *Quarto*. — ⁴⁰ De Bapt., cap. 7, sect. 2, post concl. 2, v. *Supponendum 5*. — ⁴¹ De Bapt., cap. 13, n. 10. — ⁴² De Bapt., cap. 7, propos. 3, reg. 5. — ⁴³ Loc. cit., n. 17. — ⁴⁴ Loc. cit., n. 53. — ⁴⁵ De

Vasquez, Coninck, Laymann, Croix et Ochagavia: quod quidem notavit Lugo de Suarez, sed non de ceteris. Denique Continuator Tournely, loc. cit., isti sententiae adhaerere videatur, scribens baptizandum esse, « etiam si non compleverit [septennium], si periculum sit ne deinceps, deficientibus ministris, baptizari non possit ». — ⁴⁶ Benedictus XIV, loc. cit., n. 8, dicit esse « rem oppido laudabilem, Deoque gratam ».

⁴⁷ Salmant., tr. 2, cap. 6, n. 33: « Si infans sit in extremo mortis periculo, inquiunt, et moraliter desperatus, potest et debet baptizari, saltem secreto, licet parentes renuant ». — ⁴⁸ Anacletus, tr. 14, de *Sacram.*, dist. 3,

minet periculum certum sive proximum de sua morte.

130. — Certum est 5º. Quod si filius infidelium juste vel injuste sit positus extra curam parentum, nec sit timor quod ad eos sit reversurus, tunc bene potest baptizari. — Ita communiter Juenin⁷, [Contin.] Tournely⁸, Concina⁹, Natalis Alexander¹⁰, Palaus¹¹, Sporer¹², Holzmann¹³, Elbel¹⁴, Salmant.¹⁵; Laymann¹⁶ cum Soto, Vasquez, Azor; et alii passim.

Idemque docent Concina¹⁷; et noster S. P. Benedictus¹⁸ cum Azor, Clericato^a, Sessa, etc., de filiis ab infidelibus expositis vel derelictis, etiam si parentes eos deinde repeatant^b). Et hoc ex *cap. un.*, *de infantibus et languid. expos.*, ubi dicitur: *Si a patre sive ab alio, sciente ipso aut ratum habente, relegato pietatis officio, infans expositus exstitit, hoc ipso a potestate fuit patria liberatus*.

Idem dicendum de filiis infidelium perpetuo amentibus; ut docent Laymann¹⁹, Palaus²⁰, Anacletus^c, Salmant.²¹, Sporer²², Roncaglia²³, Holzmann²⁴. — Ratio, quia tunc cessat periculum perversionis; neque tunc filii extraherentur a potestate parentum, qui super amentes nullam potestatem habent, cum ipsi sint directionis incapaces.

Certum est 6º. Filios infidelium in bello captos bene posse baptizari parentibus in-

Filiis infidelium, extra curam parentum positi, possunt baptizari.

Item, ab infidelibus expositi vel derelicti.

Item, filii infidelium, perpetuo amentes.

Item, in bello capti.

Bapt., n. 141, resp. 3, v. *Quinto*. — ¹⁴ Confer. 6, de *Subj. Bapt.*, n. 52. — ¹⁵ Tr. 2, cap. 6, num. 32. — ¹⁶ Loc. cit., n. 10, v. *Secundo*. — ¹⁷ Sotus, in 4, dist. 5, art. 10, v. *Contra hanc autem*. — ¹⁸ Vasq., disp. 155, cap. 3, num. 29. — ¹⁹ Azor, part. 1, lib. 8, cap. 25, qu. 4. — ²⁰ De Bapt., cap. 18, n. 10. — ²¹ Instruct. *Postremo mense*, n. 9. — ²² Azor, loc. cit., qu. 5. — ²³ Sessa, de *Judaeis*, cap. 51, n. 110. — ²⁴ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 10, v. *Quinto*. — ²⁵ Tr. 19, punct. 6, n. 15. — ²⁶ Tr. 2, cap. 6, n. 37. — ²⁷ Suppli Sacram., cap. 1, n. 53. — ²⁸ De Bapt., cap. 4, qu. 2, resp. 1. — ²⁹ De Bapt., n. 141, resp. 3, v. *Quarto*.

130. — ^a) Clericatus, *Discord. forens. de Jurisdict.*, discord. 17, num. 12, disserens de quadam Hebraeorum puer, quem quis derelictum invenerat et Catechumenorum domui commiserat, negat eum Hebraeis repetentibus esse restituendum; sed servandum esse ait a pia domo, quia habetur ut expositus, eo fine, ut, ad annos discretionis perveniens, eo consentiente (n. 23) et instante possit baptizari.

^b) Ampliationem hanc: Etiam si parentes eos deinde repeatant, omittit Concina. — Azor autem eamdem insinuat, dicens eum in cuius manus devenerunt, cavere debere « ne parentes eos quavis ratione recuperent ».

^c) Anacletus, tr. 14, de *Sacram.*, dist. 3,

vitis. — Ita Gonet¹, Juenin², Viva³; et noster Benedictus XIV⁴ cum Suarez et Cornelio a Lapide. Quia lege belli captivi non amplius ad parentes, sed ad dominos pertinent.

Certum est⁷. Etiam licite baptizari proles infidelium qui sunt mancipia christianorum; ut Busenbaum, ut supra [n. 126, ad 1°], Gonet⁴, Juenin⁵, Concina⁶, Antoine⁷, Natalis Alexander⁸, Roncaglia⁹, Palaus¹⁰, Wigandt¹¹, Laymann¹², Sporer¹³, Holzmann¹⁴, Elbel¹⁵, Salmant.¹⁶, Croix¹⁶. — Ratio, quia domini, cum habeant dominium in parentes, habent etiam in ipsorum filios.

131. — Certum est⁸. Quod si unus parentum consentiat, altero reluctante, bene infans baptizatur^{a)}, ut Busenbaum, ut supra [n. 126, ad 3°], Petrocorensis¹⁷, Juenin¹⁸, Natalis Alexander¹⁹, [Contin.] Tour-

¹ Man., tr. 3, de Bapt. et Confirm., cap. 6, v. Quaeres. — ² De Bapt., qu. 2, art. 6, n. 7. — ³ Instr. Postremo mense, n. 6. — ⁴ Suar., disp. 25, sect. 4, v. Secundo est certum. — ⁵ Cornel. a Lap., in lib. 1 Machab., cap. 2, v. 46. — ⁶ Loc. cit. — ⁷ Inst., part. 8, diss. 2, qu. 6, cap. 2, concl. 1, v. Tertio. — ⁸ De Bapt., cap. 13, n. 3. — ⁹ De Bapt., qu. 18, resp. 3. — ¹⁰ De Bapt., cap. 7, propos. 3, reg. 2. — ¹¹ De Bapt., cap. 4, qu. 2, resp. 1. — ¹² Tr. 19, punct. 6, num. 18. — ¹³ Tr. 11, exam. 5, n. 62. — ¹⁴ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 10, v. Porro. — ¹⁵ Suppl. Sacram., cap. 1, n. 53. — ¹⁶ De Bapt., n. 141, resp. 3, n. 6. — ¹⁷ Confer. 6, de Subj. Bapt., num. 52. — ¹⁸ Lib. 6, part. 1, n. 300. — ¹⁹ De Bapt., cap. 6, qu. 5. — ²⁰ Inst., part. 8, dissert. 2, qu. 6, cap. 2, concl. 1, v. Se-

n. 10, ita sane docet, modo tamen hoc fieri valeat absque gravioribus incommodis.

a) Juenin, Instit., part. 8, dissert. 2, qu. 6, cap. 2, concl. 1, v. Tertio: «Baptizari quoque possunt, inquit, si eorum parentes sint servi christianorum.

e) Salmant., loc. cit., n. 35, id fieri posse ajunt: «Dummmodo constituantur [pueri] extra parentum curam, et ubi non sit periculum deceptionis».

131. — a) Et ita etiam declaravit S. C. S. Off., die 17 Sept. 1671; et S. C. de Prop. Fide, die 29 Nov. 1672. — Et Salmant., Suarez, Laymann et Palaus addunt eo casu separandum esse infantem a parenti reluctante, propter apostasie periculum.

b) Azor, part. 1, lib. 8, cap. 25, qu. 3; Elbel, confer. 6, de Subj. Bapt., n. 52; Benedictus XIV, Instruct. Postremo mense, n. 15 et 16, loquuntur de casu quo parentes consentes christianus est; alter vero qui reluctatur, infidelis. Idemque indicant can. *Judaei* 10, caus. 28, qu. 1, et cap. *Ex litteris, de convers. infidel.*, quae adducuntur a Benedicto XIV.

nely²⁰; Salmant.²¹ cum Paludano, Azor^{b)}, Suarez et communi; Laymann²², Anacletus²³, Palaus²⁴, Sporer²⁵, Holzmann²⁶, Elbel^{b)}, et noster Benedictus XIV^{b)}, ex concilio Toletano IV, can. 63, in can. *Judaei* [caus.] 28, qu. 1; et ex cap. *Ex litteris* 2, *Extra, de convers. infidel.*

Et idem dicendum, si mortuo patre, avus paternus consentiat in Baptismum pueri, matre reluctante; ut [Contin.] Tournely²⁷ cum Silvio; Salmant.²⁸ cum Navarro^{c)}, Laymann et Valentia; ac Pontifex Benedictus XIV²⁹, ex auctoritate Gregorii XIII^{c)}.

132. — Dubitatur autem 1°. *An, utroque parente infidieli reluctantante, possint baptizari eorum filii usu rationis carentes?*

Resp. Si filii sint mansuri in potestate parentum, nullo modo licet eos baptizare, ut decrevit Sacra Congregatio S. Officii^{a)}

cundo. — ²⁰ De Bapt., cap. 7, propos. 3, reg. 4. — ²¹ De Bapt., cap. 7, sect. 2, post concl. 2, v. *Supponendum* 4. — ²² Tr. 2, cap. 6, n. 17. — ²³ *Palud.*, in 4, dist. 4, qu. 4, i. f. (n. 83). — ²⁴ Suar., disp. 25, sect. 3, dub. 1, v. *Duo super-sunt.* — ²⁵ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 10, v. *Tertio.* — ²⁶ Tr. 14, de Sacram., dist. 3, n. 10. — ²⁷ Tr. 19, punct. 6, n. 11. — ²⁸ Suppl. Sacram., cap. 1, n. 58. — ²⁹ De Bapt., n. 141, resp. 3, v. *Tertio.* — ³⁰ De Bapt., cap. 7, sect. 2, post concl. 2, v. *Supponendum* 4. — ³¹ *Silvius*, in 3° P., qu. 68, art. 10, concl. 6. — ³² Tr. 2, cap. 6, n. 19. — ³³ *Laym.*, lib. 5, tr. 2, cap. 6, num. 10, v. *Tertio.* — ³⁴ *Valentia*, in 3° P., disp. 4, qu. 3, punct. 3, v. *Quarto dico.* — ³⁵ Instruct. Postremo mense, n. 17.

c) Ipse Navarrus, *consil. 4, de convers. infidel.*, n. 16 et seqq., oppositum omnino tenet; sed ejus annotator in fine addit: «Advertendum autem contra hanc opinionem latam sententiam, infantemque traditum fuisse a christiano et demum baptizatum». — Et de hoc eodem facto loquitur Rutilius Benzonius in suo *Speculo episcoporum et curatorum*, lib. 1, disp. 1, qu. 9, dub. 1, (cui innititur Benedictus XIV); et refert Gregorium XIII, in hoc casu pro aucto sententiam tulisse; et ipse Benzonius Baptismum infanti contulit. Vide dictum opus, edit. Venet. 1595.

132. — a) Instructio haec, uti habetur apud Bened. XIV, loc. cit., n. 17, data fuit episcopo Quebecen. pro casu quo barbari quidam, pro suo more, statim ac filius nascitur, eum christianis offerunt baptizandum. Sed et aliae reperiuntur apud eundem Benedictum S. Off. decisiones, una scilicet (n. 23), de die 3 Maii 1703, quae simpliciter negat conferri posse Baptismum infidelium infantibus, qui in parentum potestate sunt relinquendi, secluso tamen mortis periculo; alia vero (n. 21), de die 6 Septembr. 1625, quae in casu de quo tractat

die 3 Maii 1703, apud praefatam Instructionem nostri Pontificis Benedicti XIV. Quia tunc certum imminet periculum perversionis.

Dubium igitur vertit, *si tale periculum non adsit, nempe si filii substrahantur a potestate parentum.*

Si vero filii substrahantur a potestate parentum:

Alii negant posse baptizari;

Alii dicunt posse baptizari.

Utroque reluctantante, filii ratione carentes nequeant baptizari.

Opinio S. Doctoris.

Secunda vero sententia, quam tenet Scotus¹⁴, quem sequuntur Frassen¹⁵; Holzmann¹⁶ cum Mastrio^{b)}, Bosco, Herincx et aliis scotistis communiter; item Pichler¹⁷ et Contin. Tournely¹⁸ (ac probabilem putat Estius¹⁹), censem licitum esse hujusmodi filios baptizare, saltem auctoritate publica et ex consensu principis.

Haec sententia, per se loquendo, non videtur sua probabilitate carere. Interveniente enim periculo salutis aeternae filiorum, parentes non habent jus in eos. Et sicut potest eripi filius a parentibus ne ipsi inferant ei mortem corporis; tanto magis eripi valet ut a morte liberetur. —

¹ 2° 2°, qu. 10, art. 12. — ² Man., tr. 3, de Bapt. et Confirm., cap. 6, v. *Quaeres.* — ³ De Bapt., cap. 13, n. 4. — ⁴ Tr. 11, exam. 5, n. 62. — ⁵ De Bapt., cap. 7, propos. 3. — ⁶ Praelect. de Bapt., qu. 8, art. 3, concl. v. *Filiis infidelium.* — ⁷ Tr. 2, cap. 6, num. 22. — ⁸ Institut., part. 8, num. 14 et 15. — ⁹ De Bapt., cap. 6, qu. 5. — ¹⁰ De Bapt., qu. 13, resp. 4. — ¹¹ Lib. 6, part. 1, n. 298. — ¹² Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 10. — ¹³ De Bapt., cap. 4, qu. 2, resp. 1. — ¹⁴ In 4, dist. 4, qu. 9, n. 2. — ¹⁵ Tom. 10, tr. 1,

S. Alphonsus, negat posse ficte baptizari, adhibita materia sine debita forma. At plures alias S. C. idem declaravit, nempe non licere, extra mortis periculum, infidelium filios baptizare, si hi in parentum potestate sint mansuri.

b) Mastrius, *Theol. mor.*, disp. 17, n. 44, dicit infidelium filios posse invitis parentibus baptizari, «si praecaveri possit ne infantes occidantur a parentibus ne baptizentur, et sit aliqua certitudo quod tales infantes baptizati, sint religiose educandi». Cfr. in 4, disp. 2, qu. 4, init., et art. 1 et 2.

Dixi: *per se loquendo*; nam spectatis circumstantiis, haec sententia vix videtur posse in praxim deduci ob graviora mala quae comitarentur hujusmodi Baptismos^{c)}. Et ideo Ecclesia, ut testatur D. Thomas, nunquam morem habuit baptizandi filios infidelium ipsis invitatis.

Insuper advertendum quod pro filiis Hebraeorum adest constitutio Julii III^{d)} — relata a Pignatello²⁰ et a nostro Pontifice Benedicto XIV²¹ —, qui imposuit suspensionem et poenam mille ducatorum baptizantibus filios Hebraeorum reluctantibus parentibus. — Idque confirmavit S. C. Concilii, die 16 Julii 1639 (apud eundem Benedictum²²), statuens nullo modo baptizandos filios Hebraeorum sine ipsorum consensu, donec perveniant ad legitimam aetatem.

An autem baptizandus sit filius, quem pater Judaeus offerat ad Baptismum ut liberetur a morbo? — Noster Benedictus^{e)} affert decretum Congregationis S. Officii, editum die 24 Sept. 1699, quo statutum fuit illum esse baptizandum. Sed (ut diximus supra), postquam talis puer est baptizatus, avelli debet a parentibus ut christiane educetur.

133. — Dubitatur 2°. *An liceat vendere filios non baptizatos parentibus infidelibus?*

Negat Hurtadus²³; quia id videtur esse contra christianam caritatem.

disp. 1, art. 2, qu. 3, concl. 3, v. *Prob.* 2. — ¹⁶ De Bapt., n. 141, resp. 3, sub 7. — ¹⁷ Bosco, de Sacram. Bapt., disp. 2, sect. 4, n. 65 et seqq. — ¹⁸ Herincx, de Sacram., disp. 6, qu. 4, n. 30, v. *Dico III*, et n. 31. — ¹⁹ Jus canon., lib. 5, tit. 6, num. 14 et 15. — ²⁰ De Bapt., cap. 7, sect. 2, concl. 3. — ²¹ In 4, dist. 6, § 2. — ²² D. Thom., 2° 2°, qu. 10, art. 12. — ²³ Tom. 4, consult. 192, num. 51. — ²⁴ Instruct. Postremo mense, n. 27. — ²⁵ Loc. cit., n. 32. — ²⁶ De Bapt., disp. 3, diff. 5, v. *Ita tamen.*

Quid de filiis infidelium oblatis ad Baptismum ut a morbo liberentur.

c) Holzmann pariter negat expedire, quod Estius etiam satis innuit; Pichler negat id in praxi servari.

d) Bulla Julii III *Cum sicut accepimus*, de die 9 Junii 1551, data est pro Hebreis «in civitatibus, oppidis, terris, castris et locis Provinciarum Campaniae maritimae, Latii et Sabinae, ac civitatibus Castellan. et Nepesinen., necnon Castris Fiani, Scrofani, Arignani, Castri Novi et Formelli degentibus».

e) Decretum istud S. Off. pro alio quodam asserto adducitur a Benedicto XIV, loc. cit., n. 18. Sed n. 23, affert decretum ejusdem

Vendere
filios non
baptizatos
parentibus
infidelibus
satis proba-
biliter licitum.

Sed communius et satis probabiliter affirmant Suarez¹, Laymann², Palaus³, Tamburinius⁴; et Bonacina⁵ cum Vasquez⁶, Coninck⁷, Filiuccio⁸, Henriquez et aliis. Ratio, quia per se non est intrinsece malum restituere filios parentibus. Et contra, videtur non esse obligationem alendi et educandi tales pueros, sine ulla utilitate, cum caritas ad tantum onus non obliget quando filii non sunt in extrema necessitate. — Sed huic rationi non omnino acquiesco. Melior videtur ratio communis pacis servandae; quia si prorsus negarentur filii infidelibus expertibus, dannum oriretur quod nec etiam ipsi redherent christanos captivos, cum magno discrimine perversioris; magis autem incumbit Ecclesiae curare ut sui fideles servent fidem, quam ut infideles ad fidem ducantur.

Hinc testantur Palaus⁹; et Laymann¹⁰ cum Henriquez, Vasquez¹¹ et Coninck¹², jam consuetudine introductum esse, ut filii captivi, nullo eis collato Baptismo, Saracenis et haereticis restituantur.

134. — « Quaeres: *An Baptismus aliquando repeti possit, et qua forma?*

« Resp. 1º. Cum temere rebaptizare sit mortale ex objecto, quia est in genere sacrilegii, dum conaris ministrare sacramentum incapaci; hinc, ad hoc ut non

¹ Disp. 25, sect. 6. — ² Tr. 19, punct. 6, num. 20. — ³ Lib. 2, de Bapt., cap. 3, § 2, n. 17. — ⁴ Henrig., lib. 2, cap. 25, num. 1, i. f., et num. 8, i. f. — ⁵ Tr. 19, punct. 6, num. 20. — ⁶ Lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 10, v. Porro, v. f. — ⁷ Henrig., lib. 2, cap. 25, n. 1, lit. h, in comment. — ⁸ Loc. cit., cap. 5, n. 3. — ⁹ Suar., (a Laym. non citatus), disp. 22,

« liceat rebaptizare, non requiritur certi-
tudo de Baptismo, sed sufficit si pro eo
sint conjecturae, ut v. gr. quod quis
natus et educatus sit inter fideles, nec
pro contraria parte rationes alicujus mo-
menti occurrant: leve enim vel meta-
physicalum dubium non sufficit, sed re-
quiritur grave et morale, vel saltem ra-
tionabile. — In quo inclinandum esse
in favorem baptizandi recte monet Lay-
mann¹³ ex Suarez et aliis ».

In hujusmodi dubiis attendenda est regula communiter a DD. recepta, quod ad iterum conferendum Baptismum baptizato sub conditione, non sufficit leve, sed requiritur prudens sive rationabile dubium an sacramentum fuerit vel ne receptum. Ita Suarez¹⁴, Laymann¹⁵, Salmant.¹⁶, Bonacina¹⁷; Palaus¹⁸ cum Coninck, Valentia et communi. — Dubium autem vel potest esse juris vel facti.

Quando dubium est *juris*, nempe quando aliquis est baptizatus cum materia, forma aut intentione dubia, tunc certe Baptismus est iterandus sub conditione; prout communiter docent Suarez¹⁹ et Salmant.²⁰, cum D. Thoma²¹. (Vide dicta n. 27).

Dubium *facti* est quando dubitatur an datus sit vel ne Baptismus. — Et tunc, si dubium est *negativum* eo quod nulla ha-

In dubio
juris, ite-
randus sub
conditione.

Item, in
dubio facti.

sect. 2, v. *De quo praeccepto*. — ¹⁷ Loc. cit., v. *Sed quaeres*. — ¹⁸ Loc. cit., n. 3. — ¹⁹ Tr. 2, cap. 6, n. 55. — ²⁰ Disp. 1, de Sacram. i. g., qu. 2, punct. 1, n. 36. — ²¹ Tr. 19, punct. 13, num. 3. — Coninck, qu. 66, art. 9, num. 91 et 92. — ²² Valent., in 3° P., disp. 4, qu. 1, punct. 4, v. *Necessum est autem*. — ²³ Disp. 22, sect. 2, v. *Est autem*. — ²⁴ Tr. 2, cap. 6, n. 56.

S. Officii diei 3 Maji 1703, statuens non licere eo casu filios infidelium baptizare secluso mortis imminentis periculo.

133. — ^a) Laymann, lib. 5, tr. 2, cap. 6, n. 10, v. Porro, plerumque expedire ait ut baptizentur et non restituantur; « quandoque tamen fas erit eosdem parentibus relinquerre aut restituere, vel aliis infidelibus vendere ».

^b) Bonacina, de Bapt., qu. 2, punct. 6, n. 14, id per accidens tantum fieri posse concedit; et cum illo consentient etiam Vasquez, disp. 155, cap. 7; et Coninck, qu. 68, art. 10, n. 88.

^c) Filiuccius, tr. 2, cap. 6, n. 147,clare et perspicue rem innuit, seu potius rationem affert qua nititur haec sententia: negat enim adesse obligationem baptizandi filios infidelium qui sunt servi, quia: « Non tenentur iterari quod nescitur esse factum ».

Ouid re-
quiratur
ut Baptis-
mus iterar-
queat.

parentibus; nec ex caritate, quia non est semper commodum illis retinere talium filiorum curam ».

^d) Vasquez, disp. 155, cap. 7, n. 87, affert quidem hanc consuetudinem, sed in objectione; et in responsione n. 28, eam potius reprobare quam probare videtur, saltem quoad Saracenos.

^e) Coninck, loc. cit., n. 88, silet de hac consuetudine. Sed notandum est quod Laymann eum, sicut et Vasquez, citat pro argumento generali de obligatione baptizandi filios infidelium captivos, vel de facultate eos parentibus restituendi aut aliis vendendi.

^f) S. Thomas, 3 P., qu. 66, art. 9, ad 4, scribit: « De quibus dubium est an baptizati fuerint, baptizentur...; non enim videtur iterari quod nescitur esse factum ».

beantur indicia hominem esse baptizatum, sine haesitatione hic est sub conditione baptizandus; ut recte ait Suarez¹⁹, ex can. *Cum itaque 112, de consecr. dist. 4*, ubi S. Leo id docet, dicens: *Non potest in iterationis crimen venire, quod omnino factum esse nescitur*. Et in can. seq. 113, idem S. Pontifex de hoc rationem afferit: *Quia non temeritas intervenit praesumptiois ubi est diligentia pietatis*. — Quando vero dubium facti est *positivum*, etiam Baptismus est iterandus, quando utrinque adsunt apparentes non leves conjecturae quae rem dubiam efficiunt. Unde in concilio Carthaginensi V, relato in can. *Placuit 111, dict. dist. 4*, sic dicitur: *Quoties non inveniuntur certissimi testes, qui eos baptizatos esse sine dubitatione testentur..., absque ullo scrupulo eos esse baptisandos*.

Hic tamen notandum 1º cum Suarez¹, Holzmann²; Salmant.³ cum Laymann, Palao, Bonacina, et nostro Summo Pontifice Benedicto XIV in suis *Notificationibus*⁴, cum Glossa ac communi, ad id sufficere unum testem ocularem^c fide dignum. Et hoc, etiamsi testis sit femina; ut Busenbaum, infra, [n. 137] ad 4, cum Laymann. — Secus vero, si adsint testes positive oppositum deponentes. Vide Croix⁵.

Notandum 2º. Quod baptizandi non sunt, neque sub conditione, adulti qui nati sunt ex parentibus christianis et inter fideles educati, quamvis nullum testimonium habeatur accepti Baptismi; ut expressum exstat in cap. *Veniens 3, de presb. non baptiz.*, ubi sic dicitur: *Et certe de illo qui natus de christianis parentibus, et inter christianos est fideliter conversatus, tam violenter praesumitur quod fuerit baptizatus, ut haec praesumpcio pro cer-*

¹ Disp. 22, sect. 2, v. *Quamvis*. — ² De Bapt., n. 144. — ³ Tr. 2, cap. 6, n. 62. — ⁴ Laym., lib. 5, tr. 2, cap. 5, n. 3, i. f. — ⁵ Palaus, tr. 19, punct. 13, num. 9. — Bonac., disp. 1, de Sacram. i. g., qu. 2, punct. 1, n. 40. — ⁶ Notif. 8, n. 8. — ⁷ Glossa in can. *Cum itaque de consecr. dist. 4, v. Qui testimonio*; et in cap. *Nuper*, de testib., v. *Nisi juratus*. —

^b) Suarez, loc. cit., dicit posse iterum sub conditione baptizari.

^c) Quod testis ille fide dignus, debeat esse oculatus non pauci omittunt, ut Palaus, Holzmann, Bonacina, Benedictus XIV et Glossa.

^d) Hujus canonis auctor est Gregorius II, in epist. 14, ad Bonifacium, scripta anno 726,

titudine sit habenda, donec evidentissimis forsan argumentis contrarium probaretur. — Hoc tamen intelligendum, modo pro contraria parte graves non occurrant rationes; ut bene advertunt Busenbaum (ut supra) et Laymann⁶, qui sic ait: *Nihil minus existimo interdum etiam adulto inter fideles educato conferendum esse Baptismum sub conditione, si tales conjecturae adsint (puta, quia v. gr. a beneficis parentibus natus est, a diabolo valde infestatur, nec sciri potest ullo indicio ubi vel a quo baptisatus fuerit)*, quae *praesumptionem accepti Baptismi tollant, et contrarium verisimile efficiant*. — Refert autem Pater Zaccaria⁷ censuisse Sacram Congregationem, baptizandam esse sub conditione quamdam mulierem, eo quod nullum potuerit reperiri vestigium Baptismi, nec matrimonii parentum assertorum.

Notandum 3º. Quod si infans aliquis arreptus sit a barbaris, et dubitetur an captus fuerit ante vel post Baptismum: tunc omnino baptizandus est sub conditione; ut cum communi dicunt Palaus⁸, Salmant.⁹ et alii, ex can. *Parvulos, dist. 4, de consecr.*, ubi Gregorius III¹⁰ id expresse definit.

« Unde resolves:

135. — « 1º. Sub conditione baptizandi sunt: 1º. Qui cum materia et forma aut intentione dubia (secundum supradicta) sint baptizati. — 2º. Infantes expositi, et reperti sine scheda testante de Baptismo; secus, si cum ea. Ita communiter. Quintanadvenas¹¹ tamen contendit etiam hos esse rebaptizandos^a. — 3º. Baptizati ab obstetricibus beneficis; praesertim si fasae vel convictae fuerint aliquando non recte baptizasse. — Laymann¹².

Laym., loc. cit., n. 3, i. f. — ⁵ Lib. 6, part. 1, n. 312. — ⁶ Lib. 5, tr. 2, cap. 5, n. 4. — ⁷ Annot. ad Croix, lib. 6, part. 1, n. 310. — S. C. Conc. in una Tarvina, Baptismi, 4 Maii 1737, Thesaur., tom. 8, fol. 59. — ⁸ Tr. 19, punct. 13, num. 8. — ⁹ Tr. 2, cap. 6, num. 58. — ¹⁰ Tr. 1, singul. 9, n. 3 et 14. — ¹¹ Lib. 5, tr. 2, cap. 5, n. 3.

§ 9, quidquid dicat Gratianus. Vide Migne, Patrol. lat., tom. 89, col. 523 et 524, in nota.

^a) Nisi constiterit a quo sint baptizati; et hi sint tales ut nullum dubium aut suspicio prudens de recta Baptismi administratione supersit».

Nisi ad-
sint graves
rationes
contrariae.

Arreptus
a barbaris,
in dubio sub
conditione
baptizan-
dus.

Infantes
expositi si-
ne scheda.
baptizandi.

Quaeritur: *an infantes expositi sint baptizandi?* — Si isti exponantur *sine schedula*, sine dubio sunt baptizandi, nisi alias constaret fuisse rite baptizatos; ut recte dicunt Busenbaum, et Salmant.¹ cum Suarez^{b)}, Soto^{c)}, Laymann et aliis communiter.

Quaestio est: *an baptizari debeant pueri expositi cum scheda?*

Prima sententia negat; quam tenent Busenbaum (ut supra) et Palaus^{d)}, laudans Sotum, Vasquez^{e)}, Laymann^{f)} et Bonacina^{g)}. — Quia testimonium illud moraliter inducit certitudinem; cum nequeat rationabiliter credi parentes, qui catholici esse presumuntur, velle suam prolem tanto sacramento privari.

Secunda vero sententia, verior et communior recentiorum, docet omnes hos esse baptizandos sub conditione, quoties non habetur moralis certitudo de Baptismo collato, et rite collato: alias semper remanet prudens dubium de suo valore. — Ita Petrocorensis^{h)}, Holzmannⁱ⁾, Roncaglia^{j)}, Natalis Alexander^{k)}, Concina^{l)}, Elbel^{m)}, Croixⁿ⁾ cum Quintanadvenas, Gobat, etc.; [Contin.] Tournely^{o)} cum Silvio et Henno; ac Sporer^{p)} cum Marchant et synodis Cameracensi, Narbonensi, Aquensi

¹ Tr. 2, cap. 6, n. 57. — Laym., lib. 5, tr. 2, cap. 5, n. 3. — Sotus, in 4, dist. 3, art. 9, v. *Expositi vero*. — ^a De Bapt., cap. 6, qu. 11. — ^b De Bapt., n. 147. — ^c De Bapt., cap. 15, n. 10. — ^d De Bapt., n. 64. — ^e Quintanad., tr. 1, singul. 9, n. 3. — ^f Gobat, tr. 2, n. 39. — ^g De Bapt., cap. 8, art. 3, v. *Hinc baptizandi*. — ^h Sotus, in 3° P., qu. 66, art. 9, quær. 8, i. f. — ⁱ Henno, de Bapt., disp. 1, qu. 7, resol. 4. — ^j Suppl. Sacram., cap. 1, num. 72. — ^k Jacob, Marchant, Resol. pastor., de Bapt., cap. 2, qu. 4. — ^l Syn. Camer., (1586),

et Tolosana. — Idemque sentit noster Benedictus XIV^{s)}, qui affert concilium Mediolanense, sic statuens: *Infans expositus, licet appensum collo scriptum habeat, quo ille baptizatus significetur; si tamen, re diligenter perquisita, quemadmodum catechismo Romano expressum est, adhuc dubium sit eum baptizatum esse, ea conditionis formula baptizetur: Si tu, etc.* Item affert declarationem S. Congr. Concili, die 15 Januar. 1724, ubi dictum fuit hujusmodi infantes expositos, etiam cum scheda de Baptismo collato, esse sub conditione baptizandos, quamvis sint in aetate unius anni cum dimidio. — Et hoc videtur esse quidem juxta mentem Ritualis Romani, ubi dicitur: *Infantes expositi et inventi, si re diligenter investigata, de eorum Baptismo non constat, sub conditione baptizentur.*

Excepit tamen S. Congregatio in praefata declaratione a Baptismo sub conditione schedulas quae haberent certitudinem, juxta Instructionem alias datam.

136. — « ²° Infantes ab obstetricibus, vel parentibus, vel cognatis, etc., ob necessitatatem baptizatos, promiscue omnes sub conditione rebaptizare (quando obstetrices bonae et bene instructae censem-

tit, 6, de Bapt., num. 8; ap. Labbe, tom. 21, col. 1284. — ² Sotus, in 4, dist. 3, art. 9, v. *Expositi vero*. — ³ De Bapt., cap. 6, qu. 11. — ⁴ De Bapt., n. 147. — ⁵ De Bapt., cap. 15, n. 10. — ⁶ De Bapt., n. 64. — ⁷ Quintanad., tr. 1, singul. 9, n. 3. — ⁸ Gobat, tr. 2, n. 39. — ⁹ De Bapt., cap. 8, art. 3, v. *Hinc baptizandi*. — ¹⁰ Sotus, in 3° P., qu. 66, art. 9, quær. 8, i. f. — ¹¹ Henno, de Bapt., disp. 1, qu. 7, resol. 4. — ¹² Suppl. Sacram., cap. 1, num. 72. — ¹³ Jacob, Marchant, Resol. pastor., de Bapt., cap. 2, qu. 4. — ¹⁴ Syn. Camer., (1586),

^{b)} Suarez, disp. 22, sect. 2, v. *Est autem*, in universum ait posse Baptismum sub conditione iterari, quando « nulla sunt indicia ad judicandum hominem esse baptizatum ».

^{c)} Sotus, in 4, dist. 3, art. 9, v. *Expositi vero*, scribit: « Si quis autem in nemore parvulus esset inventus, de quo dubium existeret quibus esset parentibus natus, deberet sub conditione baptizari ».

^{d)} Palaus, loc. cit., n. 6, cum distinctione loquitur, negans rebaptizandum esse etiam sub conditione, infantem expositum inter fideles et repertum cum scheda, baptizandum autem esse sub conditione asserit expositum inter infideles, vel quando est rationabilis suspicio ne expositus fuerit ab haereticis aut paganis. Et auctores allegat; sed revera solus Vasquez, disp. 146, cap. 4, n. 26; affert distinctionem

a Palao adhibitam; Laymann vero, loc. cit., n. 3; et Bonacina, loc. cit., n. 40, non loquuntur de expositis cum scheda.

^{e)} Roncaglia, de Bapt., cap. 4, qu. 5, resp. 2, dicit communio rem esse sententiam quae negat tales esse rebaptizandos: « Nihilominus, addit, non desunt qui huic opinioni refragentur...; adeoque, cum semper dubium aliquale remaneat, ... videtur posse sub conditione iterari ».

^{f)} Natalis Alexander, cap. 8, propos. 7, reg. 6, in universum ait: « Infantes expositi de quorum Baptismo dubitatur, sub conditione baptizandi sunt ».

^{g)} Croix, loc. cit., n. 318: « Probabilius videtur, inquit, esse rebaptizandos sub conditione, etiamsi inveniantur... cum scheda testante de Baptismo ».

Nisi sche-
dula faciat
certitudi-
nem.

Baptizati
ab obstetri-
cibus vel
parentibus.

« tur) non licet; quia de valore Baptismi prudenter et rationabiliter dubitari non potest. Suarez, Laymann¹: - qui tamen contrariam consuetudinem quorumdam parochorum damnare non audet, eo quod experientia didicerint obstetrices non raro fuisse deceptas a diabolo, ideoque revera periculum aliquod sit animae, ob quod irreverentia cessen; additique eam consuetudinem approbatam fuisse a Pastorali Romano, edito Antverpiæ 1607. Eamque sententiam tenet Silvius apud Diana². — Et ipse Diana³ cum aliis duabus censet eam probabilem, habet reque locum in omnibus baptizatis ab haereticis, licet sint adulti: quod card. de Lugo⁴ recte limitat ad illas circumstantias in quibus prudenter dubitari possit de defectu materiae, formae vel intentionis. — Denique etiam Quintanadvenas⁵ docet infantes supradictos fere omnes rebaptizari posse sub conditione ».

¹ Suar., disp. 31, sect. 6, n. 2, v. *De quo*. — ² Lib. 5, tr. 2, cap. 5, num. 3. — ³ Silvius, in 3° P., qu. 66, art. 9, quær. 2. — ⁴ Part. 5, tr. 13, resol. 86. — ⁵ Respons. moral., lib. 1, dub. 2, n. 4. — ⁶ Tr. 1, singul. 5, n. 2. — ⁷ Loc. cit. — Farvacq., Opusc. de Bapt., cap. 4, qu. 8, petes 5. — ⁸ De Bapt., cap. 15, n. 9. — ⁹ De Bapt., cap. 8, art. 3, v. *Mihit utraque*. — ¹⁰ Synod. Ebroic. (1576), cfr. Collat. Andegav. Junii 1716, quaest. 1. — ¹¹ Disp. 31, sect. 6, n. 2. — ¹² Loc. cit., num. 9. — ¹³ Cap. 8, propos. 7, reg. 5. — ¹⁴ Lib. 5, tr. 2, cap. 5, n. 3. — ¹⁵ De Bapt., num. 145. — ¹⁶ Tr. 19, punct. 13, num. 7. — ¹⁷ Coninck, qu. 66, art. 9, num. 94. — ¹⁸ Lib. 6, part. 1, num. 321. — ¹⁹ Gobat, tr. 2, num. 183. — ²⁰ Tr. 2, cap. 6, n. 60. — ²¹ Bonac., disp. 1, de Sacram. i. g., qu. 2, punct. 1, num. 36. — ²² Loc. cit., num. 323. Et habetur etiam ap. Pallottini, v. *Sacramentum Baptismi*, § 2, n. 13.

136. — ^{a)} Diana hic non satis accurate a Busenbaum refertur; nam, part. 9, tr. 6, resol. 35, probabilem vocat non quidem sententiam hic ab auctore relatam, sed sententiam Quintanadvenas, qui rebaptizandos esse sub conditione vult infantes expositos; in cuius tamen asserti confirmationem Diana adducit alias auctoris sententiam, qui rebaptizandos esse ait tum expositos, tum baptizatos domi ab obstetricibus, tum baptizatos ab haereticis. Sed, part. 5, tr. 13, resol. 86, Diana expresse rejicit, ex parte saltem, Silvii opinionem: « Quidquid sit, inquit, in illis partibus Germaniae, ubi saepius obstetrices sunt sortilegæ, tamen in nostris partibus Silvii doctrina non admittitur ». — Denique, quod Busenbaum addit de iis qui ab haereticis baptizati sunt, licet sint adulti, non reperitur apud Diana, sed solum ibi habetur sententia Quintanadvenas, qui dicit rebaptizandos esse expositos, « etiamsi senes modo et sacerdotes ac episcopi sint ».

^{b)} Synodus Mechliniensis et synodus Yprensis non bene referuntur a Concina. — Mechliniensis enim (1607), tit. 3, cap. 6, loquitur de Baptismo ab haereticis collato. Habetur ap. Labbe, tom. 21, col. 1446; et inter Concilia Germaniae, tom. 8, fol. 776. Sed Silvius

Quaeritur 1°. *An sint rebaptisandi infantes ab obstetricibus sive a laicis baptizati?*

Alli affirmant; ut Silvius⁵; et Farvacques, ac synodi Mechliniensis⁶) et Yprensis⁷, apud Concina⁸. — Alli vero, ut [Contin.] Tournely⁹ cum synodis Ebroicensi, Rothomagensi¹⁰ etc., sentiunt hos semper esse rebaptizandos sub conditione: quoties tamen desunt ad minus duo testes fide digni de Baptismo rite collato. — Sed communissima et vera sententia docet tunc tantum tales pueros esse rebaptizandos, quando adest probabilis suspicio erroris in dato Baptismo. Ita Busenbaum (ut supra) et Suarez⁹, Concina⁹, Natalis Alexander¹⁰, Laymann¹¹, Holzmann¹²; Palaus¹³ cum Coninck; Croix¹⁴ cum Gobat et Quintanadvenas¹⁴; Salmant. ¹⁵ cum Bonacina. Et ita censuit S. Congregatio (ut refert Pater Zaccaria apud Croix¹⁶), dicens pueros domi bapti-

Juxta a-
lios rebap-
tizandi sub
conditione.

Non sunt
re bap-
tizandi, nisi
ad sit prob-
abilis su-
spicio.

.

loc. cit., allegat non concilium, sed Pastorale Mechliniense, statuens quod si puer « sit baptizatus ab obstetricie sub conditione baptizetur ». — Yprensis autem (1577), tit. 12, cap. 5, tenet sententiam quam S. Alphonsus veram vocat: « Si post diligentem inquisitionem, justam dubitandi rationem habeat parochus..., aut etiam cognoverit obstetrices que se baptizasse dicunt, adeo leves esse ut ipsis certa fides adhuc non possit; neque per alios probari potest quod omnia sint legitime adhibita, tunc ipse parochus ad administrationem... procedat, sed substantialia verba conditionaliter proferat ». Habetur inter Concilia Germaniae, tom. 7, fol. 842.

^{c)} Synodus Rothomagensis (1581) cap. de Sacram., n. 2, ap. Labbe, tom. 21, col. 623, loquitur de Baptismo a Calvinistis collato.

^{d)} Quintanadvenas, tr. 1, singul. 5, n. 2, dicit: « Omnes fere infantes ob mortis periculum praecipue, domi a parentibus, cognatis, obstetricibus aliisque laicis viris aut feminis baptizatos communiter iterum baptizandos esse sub conditione ». Et n. 9, verba *fere omnes* sic explicat: « Quia potest esse obstetrix ita bene instructa et diu experta in administratione Baptismi, et his necessitatibus aut periculis casibus ita assuefacta, ut nulla praesumptio

zatos non esse rebaptizandos, nisi adsit probabile dubium invaliditatis.

Secus vero dicendum, si in examine parochus constanter deprehendat obstetricem illam sive laicum rite baptizasse; ut dicunt auctores praefati, quibus consentit Estius¹ cum Soto, Petro de Palude, et Silvestro, ubi dicit non esse baptizandos, *cum... obstetrix interrogata testetur, se rite totum mysterium peregrisse.* — Id confirmat S. Carolus Borromaeus², dicens: *Si, re accurate investigata, (parochus) exploratum habuerit illum (puerum) forma servata baptizatum esse, caveat omnino ne hanc sub conditione baptizandi formam adhibeat.* Idemque dicitur in catechismo Romano³, ubi: *Ea Baptisimi forma (scilicet conditionata) ex Alexandri Papae auctoritate in illis tantum permittitur, de quibus, re diligenter perquisita, dubium relinquitur an Baptismum rite suscep- rent; aliter vero nunquam fas est, etiam cum adjunctione, Baptismum alicui iterum administrare.*

Notandum autem 1º. Quod, postquam aliquis privatum baptizatus est, consuetae caeremoniae et ritus in ecclesia suppleri debent; ut dicunt Salmant.⁴ cum communi ex Rituali Romano. — Notandum 2º. Quod, cum Baptismus reiterandus est, puto cum Croix⁵, etc., omnino servandum ordinem descriptum n. 117, quidquid aliqui dicant. Potest tamen dari in quocumque loco, si peractae jam sint solemnitates in ecclesia; ut dicunt aliqui apud Croix⁵. — Notandum 3º cum Croix⁶, quod

¹ In 4, dist. 4, § 15. - *Sotus*, in 4, dist. 3, qu. unic., art. 9, argum. 4. - *Petrus de Patute*, in 4, dist. 6, qu. 4, art. 1, concil. 1, (num. 5). - *Silvest.*, v. *Baptismus IV*, qu. 9, i. f. - ² *Instructio Baptismi*, § 1, *Quae parochus, v. Qua forma*, (loquens de expositis); Acta Mediolan. Eccl., part. 4. - ³ *Part. 2*, cap. 2. de Sacram. Bapt.

vel suspicio haberi possit de Baptismo recte collato aut de turbatione aliqua ipsius. Quod de parentibus, cognatis et aliis laicis difficilius praesumitur⁶.

⁵ Croix, lib. 6, part. 1, n. 325, non dicit absolute servandum esse ordinem; sed: « *Melius est, inquit, etiam in Baptismo qui sub conditione repetitur, se accommodare usui communi, et adhibere saltem sacerdotem si haber possit,.... immo parochum ipsum* ».

⁶ 137. - ^{a)} Silvius, in 3 P., qu. 66, art. 9, qu. 3, scribit: « *Justissima... est ratio dubitandi*

in collatione talis Baptismi non est praemittenda confessio; sed sufficit praemitti dolor de peccatis.

137. - *Quaeritur 2º. An debeant rebaptizari pueri ab haereticis baptizati?*

Certum est et de fide ex Tridentino⁷, validum esse Baptismum collatum ab haereticis, quando omnia requisita ad sacramentum adhibentur.

Sed merito putant Gobat, Dicastillus et Quintanadvenas, apud Croix⁸, pueros baptizatos a praedicantibus (et idem ait Silvius⁹) praecise de baptizatis ab Anglis, ac Tournely¹⁰ de cunctis baptizatis a Lutheranis et Calvinianis) omnes esse rebaptizandos, saltem sub conditione. Quia facile dubitari debet de materia, forma et intentione talium ministrorum: cum ipsi hoc sacramentum non judicent absolute necessarium; propter quod parum curant de necessariis requisitis: aliis adhibentibus aquam rosaceam: aliis dividentibus materiam a forma, ita ut alter verba proferat, alter aquam infundat: aliis aquam tantum super vestes infundentibus. — Et ideo, cum tot urgeant motiva dubitandi de valore talium baptismatum, merito dicimus, ordinarie loquendo, illa sub conditione repetenda. — Caeterum censuit S. Congregatio (ut refert Pater Zaccaria apud Croix⁹), non esse rebaptizandos pueros baptizatos ab haereticis, nisi in eo loco praedicantes non observarent requisita ab Ecclesia catholica ad valorem sacramenti¹¹.

« 3º. Peccat graviter minister. 1º. Qui non rebaptizat eum de quo rationabile

Quid de baptizatis ab haereticis.

Post Baptismum privatum, supplendas ceremo- nias.

Alia nota- tanda in itera- ratione Ba- ptismi.

n. 57, (al. n. 56). - ⁴ Tr. 2, cap. 6, n. 60. - *Ritual. Rom.*, De baptizandis parvulis, init. - ⁵ Lib. 6, part. 1, n. 325. - ⁶ Loc. cit., num. 323. - ⁷ Sess. 7, de Bapt., can. 4. - *Gobat*, tr. 2, num. 392 et 393. - *Dicast.*, tr. 2, de Bapt., disp. 1, dub. 7, num. 181. - *Quintanad.*, tr. 1, singul. 3, a n. 3. - ⁸ Loc. cit., n. 322. - ⁹ Lib. 6, part. 1, n. 323.

de veritate Baptismi ab haereticis nostri temporis administrati».

^{b)} Contin. Tournely, *de Bapt.*, cap. 8, art. 3, v. *Quaeres*: « *Plures esse, inquit, qui summe dubium habeant Baptisma a Calvinianis et Lutheranis collatum* ». Sed ipse subdit: « *Quia tamen hodierni novatores meliori via gradus perhibentur, maturo hic opus est examine, si res moram patitur* ».

^{c)} Scilicet S. C. Concilii, die 27 Mart. 1683 declaravit: Non esse rebaptizandos, dummodo non adsit dubium probabile de invaliditate

« dubium juris vel facti manet num valide sit baptizatus; quia tenetur proximum liberare a probabili periculo gravis mali, cum facile potest. Laymann¹, Quintanadvenas². — 2º. Si non diligenter inquirat in talis Baptismi valorem, nisi de hoc aliunde constet. Quintanadvenas³.

« 4º. Non est rebaptizandus de cuius Baptismo habetur testimonium unius oculati testis, licet feminae: dummodo non sit suspecta, nec aliud obstat. — Laymann⁴.

« 5º. Qui vere et rationabiliter dubitat de suo Baptismo, tenetur petere Baptismum, et parochus ei conferre (Quintanadvenas⁵), et interea abstinere ab usu aliorum sacramentorum.

« Resp. 2º. Baptismus sub conditione hac forma conferendus est: *Si baptizatus es, non te baptizo; si nondum es baptizatus, ego te baptizo in nomine*, etc. Ac licet sufficiat sola mente conditionem apponere, si ex omissione non timeatur scandalum; tutius tamen est exprimere verba saltem ista: *Si non es baptizatus, etc.* Vide Toletum⁶, Laymann⁷, Suarez⁸, Filiuccium⁹.

« *Patrinus autem in hoc Baptismo necessarius non est, nec adhibendus.* — Quintanadvenas¹⁰ ».

138. - Pro complemento hujus puncti, Quaeritur 1º. *Quinam sint effectus sacramenti Baptismi?*

¹ Lib. 5, tr. 2, cap. 5, n. 3. - ² Tr. 1, singul. 6, n. 1. - ³ Loc. cit., singul. 6 et 7. - ⁴ Loc. cit., num. 3, i. f. - ⁵ Loc. cit., singul. 13 et 14. - ⁶ Lib. 2, cap. 19. - ⁷ Loc. cit., n. 3. - ⁸ Disp. 31, sect. 6, n. 1, i. f. - ⁹ Tr. 2, cap. 8, i. f., n. 65. - ¹⁰ Loc. cit., singul. 18, n. 1. - ¹¹ Part. 2, cap. 2, de Sacram. Bapt., n. 42. - ¹² Sess. 5, de Peccato orig., n. 5. - ¹³ Loc. cit., n. 45. - ¹⁴ Loc. cit., n. 15. - ¹⁵ Tr. 2, cap. 5, num. 22 et 23. - ¹⁶ Sess. 6, de Justific., cap. 7. - ¹⁷ Sess. 7, de Bapt., can. 13. - ¹⁸ Tr. 2, cap. 6, num. 40. - ¹⁹ Bonac., disp. 1, qu. 6, punct. 2, num. 8; et disp. 2, qu. 2, punct. 6, n. 17. - ²⁰ Palaus, tr. 19, punct. 7, n. 2. - ²¹ Coninck, qu. 64, art. 8, n. 102.

Baptismi. Cfr. Pallott., v. *Sacr. Bapt.*, § 2, n. 13. Idemque responsum dedit S. C. S. O., die 6 April. 1859. Ceterum de hac re exstat etiam alius decretum S. C. S. O. sub die 20 Nov. 1878. Quaesitus enim erat: An baptismus sub conditione conferri debeat haereticis qui se convertant ad religionem catholicam, a quocumque loco proveniant et ad quamcumque secatam pertineant? Et S. C. quaeasito respondit:

« *Negative.* Sed in conversione haereticorum, a quocumque loco vel a quamcumque secta venerint, inquirendum de validitate Baptismi in haeresi suscepti. Instituto igitur in singulis casibus examine, si compertum fuerit aut nullum aut nulliter collatum fuisse, baptizandi erunt absolute. Si autem pro tempore et lo-

Effectu Baptismi.

Resp. *Primus* effectus est remissio omnis peccati originalis, et actualis ante Baptismum commissi; ut habetur in catechismo Romano¹¹ et Tridentino¹²: *In re natu nihil odit Deus.* Remanet tamen in iis peccati fomes, qui non est peccatum; et si ei resistitur gratia Jesu Christi, procederit ad coronam. — *Secundus* effectus est condonatio omnium poenarum pro peccatis debitum. Ita in catechismo¹³, ex Tridentino¹⁴, ubi: *Ut nihil prorsus eos ab ingressu coeli remoretur.* Vide Salmant.¹⁵ — *Tertius* est largitio divinae gratiae, qua filii Dei et coeli haeredes efficiuntur; ut ex Tridentino¹⁶. — *Quartus*, characteris impressio. — *Quintus*, ut baptizatus fiat Ecclesiae membrum, et illius auctoritati subjiciatur.

139. - *Quaeritur 2º. Quae dispositio requiritur in suscipiente Baptismum?*

Resp. In infantibus eorum voluntatem supplet Christus et Ecclesia. Est certum ex Tridentino¹⁷, ubi dicuntur parvuli baptizari *in sola fide Ecclesiae*, quamvis actu proprio non credant.

In adultis autem requiritur intentio saltem habitualis, id est habita et non retractata¹⁸. Salmant.¹⁹, cum Bonacina, Palao, Coninck et communi. Vide dicta n. 81, v. *Certum*.

Hinc infertur 1º. Baptismum valide conferri, et si recipiatur per metum gravem. Secus autem, si recipitur per meram vim,

Baptismus per metum aut per vim acceptus.

Disposi- tiones re- quisitae ad va- lidita- tem.

animo omnino renuente. — Suarez^{b)}, Bonacina, Palaus^{b)}, cum Salmant.¹, ex Toletano IV^{c)}.

Baptismus
dormienti
vel amenti
collatus.

Infertur 2^a. Validum etiam esse Baptismum collatum dormienti vel amenti qui sui compos antea petierit. Palaus, Henriquez, etc., cum Salmant.². — Bene tamen ibid. advertit Suarez, quod ad licite ministrandum tunc Baptismum, requiritur aliqua necessitas, nempe si amentia censeatur perpetua, vel si homo sit in probabili periculo mortis. Et tunc satis est si sufficientia indicia volendi Baptismum antea ille praestiterit: quae indicia sufficientia ad praesumendam debitam poenitentiam habitam de peccatis, nisi constet suscipientem post mortale in amentiam incidisse. — In dubio autem de petitione, Baptismus est conferendus sub conditione. Salmant.³ cum Bonacina, Henriquez, etc. (Vide dicta n. 81, v. *Utrum*).

Fides et
poenitentia
requisita
in adulto ad
licetatem.

Requiritur etiam in adulto, ad licite recipiendum Baptismum, fides et poenitentia. — Quoad fidem, requiritur ut sciat sacramenta (saltem Baptismum, Eucharistiam et Poenitentiam), praecpta Decalogi, saltem crasso modo, et orationem dominicalem; ultra quatuor illa scitu necessaria, id est Dei existentiam, Deum remuneratorem esse, Trinitatem, et Incarnationem Passionemque D. N. Jesu Christi. In urgente autem periculo mortis, suf-

^{a)} Bonac., disp. 2, qu. 2, punct. 6, n. 22. — ¹ Tr. 2, cap. 6, n. 42. — ^{b)} Palaus., tr. 19, punct. 7, n. 2. — ^{c)} Henrig., lib. 2, cap. 24, num. 3. — ² Loc. cit., n. 43. — ^{d)} Suar., disp. 24, sect. 1, concl. 2. — ^{e)} Tr. 2, cap. 6, n. 45. — ^{f)} Bonac., disp. 2, punct. 6, n. 21. — ^{g)} Henrig., lib. 2, cap. 24, n. 4. — ^{h)} Sanc., Decal., lib. 2, cap. 3, num. 24, cum cap. 2, n. 5. — ⁱ⁾ Loc. cit., num. 50. — ^{j)} Navar., Man., cap. 1, num. 36. — ^{k)} Man., tr. 3, de Bapt. et Confirm., cap. 6, v. *Si vero*. — ^{l)} Disp. 28, sect. 2, v. *Dico* 2. — ^{m)} *Select. de Poenit.*, part. 3, § *Utrum adulti Baptismus remittat peccata sine poenitentia*, concl. 2. — ⁿ⁾ Loc. cit., n. 53. — ^{o)} Valent., in 8th Part., disp. 4, qu. 8, punct. 8, v. *Sed quaestio*. — ^{p)} Sotus, in 4, dist. 6, qu. 1, art. 7, concl. 4 et 6. — ^{q)} Henrig., lib. 2, cap. 26, n. 3. — ^{r)} Granad., in 8 P., controv. 4, de Bapt., tr. 5, disp. 2, n. 6. — ^{s)} P., qu. 79, art. 3, ad 2. — ^{t)} Suppl., qu. 5, art. 3, corp. — ^{u)} In 4, dist. 6, qu. 1, art. 3, solut. 1, ad 5.

^{b)} Suarez, disp. 24, sect. 1, concl. 1 et 3, de metu plane concordat; de vi autem mere externa non loquitur expresse; sed in universum ad Baptismi validitatem dicit: « Necessarium esse voluntarium consensum et intentionem suscipiendi ». — Idemque notandum venit de Palao, tr. 19, punct. 7, n. 2.

^{c)} Concilium Toletanum IV, cap. 57, scri-

ficit scire haec quatuor ultima; ut bene dicunt Sanchez et Sotus^{d)}, cum Salmant.⁴

Quoad *poenitentiam* autem requisitam, requiri contritionem tenent Navarrus et alii. Sed verius Gonet^e, Suarez^f, Canus^g; et Salmant.⁸ cum Valentia, Soto, Henriquez, Granado et aliis pluribus, tenent sufficere attritionem, quin sit caritate informata: idque expresse docet D. Thomas^h, ubi docet quod *non inconvenienter* (homo) *accedit ad Baptismum, qui habet conscientiam peccati mortalis*. Utique si requireretur contritio, iste non posset accedere cum conscientia peccati mortalis; ipse enim S. Doctor docuit alibiⁱ quod, *quantumcumque parvus sit dolor, dummodo ad contritionis rationem sufficiat, omnem culpam delet*. Ergo si accederet cum quacumque parva contritione, profecto sine peccato accederet. Sed clarius id expressit^j, ubi dixit: *Ad hoc quod homo praeparet se ad gratiam in Baptismo percipiendam, praeexistit fides, sed non caritas: quia sufficit attritio praecedens, etsi non sit contritio*. Nescio huic quid respondere possint adversarii, si dicere vellet S. Thomam aliam quam nostram tenuisse sententiam.

An vero in suscipiente Baptismum requiratur aliqualis caritas inchoata? — Vide dicenda de *Poenit.*, n. 437.

⁶⁾ Disp. 28, sect. 2, v. *Dico* 2. — ⁷⁾ *Select. de Poenit.*, part. 3, § *Utrum adulti Baptismus remittat peccata sine poenitentia*, concl. 2. — ⁸⁾ Loc. cit., n. 53. — ⁹⁾ Valent., in 8th Part., disp. 4, qu. 8, punct. 8, v. *Sed quaestio*. — ¹⁰⁾ Sotus, in 4, dist. 6, qu. 1, art. 7, concl. 4 et 6. — ¹¹⁾ Henrig., lib. 2, cap. 26, n. 3. — ¹²⁾ Granad., in 8 P., controv. 4, de Bapt., tr. 5, disp. 2, n. 6. — ¹³⁾ P., qu. 79, art. 3, ad 2. — ¹⁴⁾ Suppl., qu. 5, art. 3, corp. — ¹⁵⁾ In 4, dist. 6, qu. 1, art. 3, solut. 1, ad 5.

bit de Judaeis qui « jampridem ad christianitatem venire coacti sunt... quia jam constat eos... Baptismi gratiam perceperisse...: oportet ut fidem etiam quam vi vel necessitate susperent, tenere cogantur ». Celebratum est anno 633; vide ap. Labbe, tom. 6, col. 1465.

^{d)} Sotus hoc non advertit in 4, dist. 6, qu. 2, art. 1, quidquid dicant Salmant.

Sufficit at-
tritio.

Caereo-
niae Ba-
ptismi.

DUBIUM V.

De Caeremoniis Baptismi.

ARTICULUS I.

QUAE SERVANDA CIRCA CAEREMONIAS BAPTIZANDI.

140. *Quae servanda quoad caeremonias Baptismi*. — 141. *An sit mortale baptizare sine unctione chrismatis et aqua consecrata*. — 142. *An sit illicitum baptizare extra ecclesiam*. Et quando permittatur. — 143. *An omittendae caeremoniae in Baptismo priuato, et an patrinus*. — 144. *An, collato Baptismo priuato, caeremoniae sint supplenda*. Quid, si Baptismus fuerit invalidus. — 145. *Quid notandum circa nomen in Baptismo imponendum et librum Baptismatum*.

140. *« Resp. Caeremoniae Baptismi pertendae sunt ex Agendis cujusque ecclesiae. — Universim tamen, circa eas servanda sequentia:*

« 1^{a)}. Baptismum, extra necessitatem, absque peccato non posse conferri, nisi in aqua consecrata. — Quae cum deest, habetur formula brevis in quibusdam *Agendis* ex tempore aliam consecrandi, pro casu necessitatis. Quod si etiam hac formula careas, adhiberi potest aqua communis benedicta.

« 2^{b)}. Baptismum solemnem non conferendum, nisi in templo, et in loco ad id deputato: nisi filiis regum et principum, quibus adde filios catholicorum in locis haereticis. Interim quoad hoc, in magnatibus et nobilibus connivetur in multis locis. Laymann^{c)}. — [Vide dicta n. 118, Not. III].

^{a)} De Bapt., n. 164. — ^{b)} Lib. 6, part. 1, n. 339. — ^{c)} De Bapt., n. 80. — ^{d)} Loc. cit., n. 164, i. f. — ^{e)} Loc. cit., n. 339. —

140. — ^{a)} Laymann, lib. 5, tr. 2, cap. 8, n. 8, dicit tantum Baptismum, seclusa necessitate, conferendum esse in loco sacro ad id deputato; excipi vero filios regum et principum; hos tamen baptizandos esse non in loco profano, sed in oratorio vel sacello. Atvero S. R. C. jubet ut abusus removeantur, et infantes ad ecclesiam deferantur, juxta praescriptionem et communem proxim. *Decr. auth.*, n. 3418.

^{b)} Laymann, loc. cit., cap. 6, n. 8, refert Sotum dicentem baptizandum esse parvulum die octavo, ut moris est, vel decimo aut duodecimo die; sed ipse dicit prudentis viri iudicio committendum esse, ut non nimis sine causa differatur Baptismus, adversus ecclesiae cuiusque consuetudinem. De cetero cordat n. 9.

141. — ^{a)} Attamen non solum imminens periculum mortis esse posse causam legitimam

« 3^{d)}. Infantes ex consuetudine deferentes ad Baptismum circa diem octavum nisi prius sit necesse; vel nisi sit gravis causa dilationis (v. gr. quia patrini sunt exspectandi): in qua tamen non licet communiter extra necessitatem privatum baptizare, et postea adhibere solemnitates, sed praestat exspectare aliquamdiu. — Laymann^{e)}. — [Vide dicta n. 118, Not. II].

141. — Mortale est negligere caeremonias Baptismi aut aliquam ex eis notabillem^{f)}, ut omnes communiter cum Holzmann¹, Croix².

Hinc notandum I^o. Seclusa necessitate, est mortale baptizare sine unctione chrismatis; ut Elbel³, Holzmann⁴; ac Croix⁵ cum Gobat, etc. — Ita pariter est mortale baptizare in aqua non consecrata vel in chrismate alterius anni; ut docent⁶ communiter Navarrus⁶, Sà⁷, Viva⁸; et Bona-

Gobat, tr. 2, n. 469. — ⁶⁾ Man., cap. 22, n. 7, v. *Octavo peccat.* — ⁷⁾ V. *Baptismus*, n. 15. — ⁸⁾ De Bapt., qu. 2, art. 7, n. 2.

Omissio
caereo-
niae ex-
tra neces-
itate, le-
thalis.

Quid de
chrismate
alterius
anni.

omittendi solemnitates Baptismi, verum etiam aliam quamcumque rationabilem et gravem, quae impedit earumdem solemnitatium administrationem; ut exempli gratia, si tempus omnino deficiat, si instet periculum a paganis, si sacerdos non habeat neque commode habere possit oleum catechumenorum, sanctum chrisma, sal benedictum aliaque necessaria pro perficiendo iisdem solemnitatibus. In his autem casibus monendum esse missionarium, quod si non omnes, sed solum alias caeremonias Baptismi adhibere possit, eas adhibeat; ac deinde, cum tempus et occasio opportuna adfuerit, easdem caeremonias, vel omnes, vel quas omisit, in ecclesia vel oratorio supplere teneatur. Ita S. C. de Prop. F., die 21 Januar. 1789.

^{b)} Viva haec docet de solemnni Baptismo; Navarrus et Sà de solo chrismate alterius anni loquuntur; sed Sà dicit simpliciter: « Non